

Öğretim elemanlarının üniversitelerin uyguladıkları akreditasyon faaliyetlerine yönelik algıları: Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi örneği
**Perceptions of faculty members regarding accreditation practices of universities:
The case of Niğde Ömer Halisdemir University**

Gönderim Tarihi / Received: 05.09.2022

Kabul Tarihi / Accepted: 03.10.2023

Doi: [10.31795/baunsobed.1171420](https://doi.org/10.31795/baunsobed.1171420)

Ruhan İRİ**1

Muhammet BAYRAKTAR²

ÖZ: Araştırma, İç Anadolu Bölgesi'nde yer alan Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi'nin akademik birimlerinde görev yapmakta olan öğretim elemanlarının üniversitelerin uyguladıkları akreditasyon faaliyetleri konusundaki düşünce, tutum ve algılarını tespit etmek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Konuya ilişkin literatürden elde edilen bilgilerin yanı sıra, Semerci (2017) tarafından geliştirilen Akreditasyon Algısı (AA) Ölçeği kullanılarak oluşturulan anket formu, 01-31 Mayıs 2022 tarihleri arasında araştırmanın örneklemini olan Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi'nde eğitim-öğretim faaliyetlerini yürüten toplam 381 öğretim elemanı ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmada var olan durumun ortaya konulmasının amaçlanması sebebiyle tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmada, kolay ulaşılabılır örneklem yöntemiyle Üniversiteye bağlı 14 fakülte, 1 Yüksekokulu ile 6 Meslek Yüksekokulu'nda görev yapan toplam 381 öğretim elemanının internet adreslerine gönderilen link uzantılı on-line olarak ulaştırılan anketlerden elde edilen veriler SPSS 25.0 paket programında analiz edilmiştir. Araştırmada hipotez ya da model kurulmamış olup, verilerin analizinde bazı tanımlayıcı istatistiklerden, tanımlayıcı özelliklere göre bakış açısı, beklenti, düşünce düzeyleri ile algıları incelenmesinde ise t testi ile tek yönlü Anova testinden yararlanılmıştır. Araştırma sonucunda, katılımcıların eğitim durumuna, yaş durumuna ve gelire göre ölçek ve alt boyutları arasında anlamlı bir farklılık çıkmamış, akademisyenlerin Akreditasyon Algısı (AA) Ölçeğinde sadece mesleki statü durumuna göre ölçek alt faktörü arasında anlamlı bir farklılık çıkmıştır. Farkın kaynağını tespit etmek amacıyla yapılan LSD testinde; mesleki statü durumuna göre profesörlerin araştırma görevlileri, öğretim görevlileri, doktor öğretim üyeleri ve doçentlerle aralarında kendi lehlerine anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Akreditasyon, Algı, Öğretim üyeleri, Üniversite

ABSTRACT: The research was conducted to determine the thoughts, attitudes and perceptions of the academic staff working in the academic units of Niğde Ömer Halisdemir University, located in the Central Anatolia Region, regarding the accreditation activities implemented by the universities. In addition to the information obtained from the literature on the subject, the questionnaire form, which was created using the Accreditation Perception (AA) Scale developed by Semerci (2017), was carried out with a total of 381 academic staff conducting education and training activities at Niğde Ömer Halisdemir University, which is the sample of the study, between 01-31 May 2022. The survey model was used in the study in order to reveal the existing situation and to learn the thoughts, attitudes and perceptions of the academic staff towards accreditation activities. In the study, the data obtained from the questionnaires sent to the internet addresses of a total of 381 lecturers working in 14 faculties, 1 School of Higher Education and 6 Vocational Schools affiliated to the University using the convenience sampling method were analyzed in the SPSS 25.0 package program. No hypothesis or model was established in the study, and some descriptive statistics were used in the analysis of the data, and t-test and one-way ANOVA test were used to examine the perspectives, expectations, thought levels and perceptions according to the descriptive characteristics. As a result of the research, there was no significant difference between the scale and its sub-dimensions according to the participants' educational status, age status and income, and only a significant difference was found between the scale sub-factor according to the professional status of the academics in the Perception of Accreditation (PA) Scale. In the LSD test conducted to determine the source of the difference, it was concluded that there was a significant difference between professors and research assistants, lecturers, doctoral lecturers and associate professors in their favor according to their professional status.

Keywords: Accreditation, Perception, Faculty members, University

** Sorumlu Yazar / Corresponding Author

¹ Doç. Dr., Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi/Niğde Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu/Pazarlama ve Reklamcılık Bölümü, ruhaniri@ohu.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-5981-9673>

² Dr., Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi/İslami İlimler Fakültesi Sekreteri, mbayraktar@ohu.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0001-8149-5815>

EXTENDED ABSTRACT

Literature review

When the literature is reviewed, it can be seen that research on total quality management, quality or accreditation has recently increased rapidly. It can be said that the factors of the preference of the relevant university or institution that wants to be accredited or the department/program by more students, the increase in quality and the desire to be a brand university are all effective in increasing the number of research on accreditation activities in recent years. When the studies on accreditation in the literature are examined, it is seen that the problems that arise about the accreditation activities carried out by the universities, the views and perceptions of the academic staff or university students regarding the accreditation activities of the universities come to the fore. Besides, the fact that the quality of the university, institution or program that implements accreditation activities increases and its contribution in becoming a brand university supports the popularity of these studies.

Methodology

The study includes a type of research carried out with a survey model, one of the quantitative research methods, since it aims to reveal the results of the perceptions of the academic staff working at Niğde Ömer Halisdemir University towards accreditation practices. Since it is aimed to reveal the existing situation, the survey method was preferred as the research method of the study.

This research appeals to all academic staff working at Niğde Ömer Halisdemir University in the Spring Semester of the 2022 Academic Year and willing to participate in the applied scale. The sampling of the research was formed using convenience sampling. In line with the purpose of the research, it is assumed that a total of 381 instructors will fill the scale. The necessary permission was given from the Niğde Ömer Halisdemir University Ethics Committee with the date of 28.04.2022 and the E-86837521-050.99-199263 Ethics Committee number.

The data collection tool, the Accreditation Perception Scale developed by Çetin SEMERCİ (2017), aims to measure the perceptions of academic staff working at Niğde Ömer Halisdemir University towards accreditation practices. The scale, which consists of 17 items in total, can be used as uni-dimensional and multi-dimensional. The item expressions of the scale developed by Semerci (2017) are in the form of a 5-point Likert scale (1-strongly disagree, 5-completely agree). There is no reverse item in the scale. In the questionnaire information form, apart from the scale questions, there are 8 questions to determine the demographic characteristics of the lecturers working at Niğde Ömer Halisdemir University and other 7 itemed questions about accreditation. The questionnaire forms prepared for the perceptions of the academic staff working at Niğde Ömer Halisdemir University regarding the accreditation practices were sent to the e-mail addresses of the instructors and conducted via the link that is shared via Google drive. The data obtained from the online surveys were evaluated in the SPSS 25.0 package program. The number of samples assumed to adequately represent the current population at the 95% confidence interval was found as 381. In the research, descriptive statistics were used in the optional questions about the demographic characteristics of the academicians and the accreditation and quality studies activities of the universities. Again, in the research, the reliability and factor analyses of the accreditation perception scale, as well as the statistics on normality distribution and parametric tests were carried out.

Findings and discussion

As a result of the research, it has been revealed that the accreditation activities of the universities are necessary to provide quality education, to be a brand and to be preferred by the students, as well as increasing the quality in higher education. In addition, it has been determined that the accreditation activities implemented by universities will contribute to branding in higher education institutions and accredited programs of universities are preferred more than non-accredited programs. Again, as a result of the research, it was determined that the Accreditation Perception Scale developed by Çetin SEMERCİ (2017) consisted of a single factor and that the academicians perceived all the scale items as a single factor. Considering the demographic characteristics of the academicians, there was no significant difference between the scale items according to their educational status, age groups, and income. There

was a significant difference between the scale factor only according to the professional status of the academicians.

Results and recommendations

As a result of the research, considering the demographic characteristics of the academicians, there was no significant difference between the scale items according to their educational status, age groups and income. Only a significant difference was found between the scale factor according to the professional status of the academicians. In addition to the results of the research carried out with the participation of the academic staff working at Niğde Ömer Halisdemir University, future studies such as “A research on the effect of accreditation activities carried out in Higher Education Institutions on the branding and quality of universities” and “A research on the effect of accreditation activities on student satisfaction” can be studied theoretically and practically. In addition, since the subject of accreditation activities can be evaluated differently, comparative studies can be carried out at regional, national and international levels.

As a result of learning the perceptions of the academic staff working at Niğde Ömer Halisdemir University regarding accreditation practices, higher education institutions will be able to develop strategies and implement their policies in providing quality service, using their resources effectively and efficiently, and managing time in the best way. In this way, it is thought that the results of this research will guide higher education policy makers, strategy developers and practitioners in line with the information obtained as a result of the accreditation practices perceived by the instructors.

Giriş

Son yıllarda teknolojinin hızlı gelişimi, her sektörde yaşanan rekabet ortamı, yerel ve küresel ölçekteki tüm kamu ve özel kuruluşlar tarafından tüketicilerin ihtiyaç, beklenti ve yükselen eğilim talepleri arasında yer alan, kalite, verimlilik, hesap verilebilirlik ve denetlenebilir olabilme kavramlarının önem kazanmasına neden olmaktadır. Özel üniversitelerde olduğu gibi kamu üniversiteleri arası yaşanan ve sürekli artan rekabet ile öğrenci tercihlerinde cazibe oluşturma yanı sıra, yaşanan çevresel, teknolojik ve politik gelişmeler, üniversitelerle öğrenciler arasındaki çift yönlü iletişim ile ilişkileri sürekli, hızlı ve kolay bir biçimde yenilenmesini ve değişmesini sağlamaktadır. Pazarlama ile kalite yönetimi faaliyetleri üniversitelerin eski yöntem ve stratejilerle eğitim-öğretim alışkanlıkları yerine, reklam ve tanıtım alanında yeni bir döneme geçilmesiyle birlikte, ulusal ve uluslararası düzeyde tüm yükseköğretim kuruluşlarının akreditasyon faaliyetlerine önem vermeleriyle birlikte akreditasyon uygulamalarını geliştirmelerini tetiklemektedir. Günümüz rekabet ortamında işletmeler gibi yükseköğretim kuruluşları da eğitim ve akademik alanda olduğu gibi, ar-ge alanında, nitelikli öğrenci seçme ve öğrenciye çeşitli beceriler kazandırmada, öğretim elemanı alma ve yetiştirmede, uzman yönetici ve idari personel tedarik etmede, kaliteli olma ve kaliteyi geliştirme veya marka olmak için sürekli rekabet içerisinde yer almaktadır.

Kalite ilkesinin kuruluş kültürüne dayalı bir anlayışla benimsenmediği durumlarda ve işletmelerde, üst kademe yöneticiler tarafından yapılan zorlama ve doğal olmayan uygulamalar, kamu ve özel kuruluşlarda kalite güvencesinin sağlanması bakımından sağlıklı sonuçlar vermemektedir. Özellikle kalite yönetimi sürecinde bu tür yöntemlerin iş görenler açısından iş yükünün artması veya bürokratik külfet olarak algılanması yükseköğretim kuruluşları için bir tehdit oluşturabilmektedir. Küreselleşmenin her alanda daha da hızlandığı günümüz dünyasında, uluslararası öğrenci hareketliliklerinin yoğunlaşması ve yükseköğretim veya üniversitelere olan ihtiyacın kaçınılmaz olduğu günümüz eğitim-öğretim koşullarında üniversitelerin başarılı olabilmeleri, yönetim anlayışlarını öğrenciler ile diğer iç ve dış paydaşlarının beklenti veya istekleri doğrultusunda sürekli iyileştirmelerine bağlı olmaktadır. Yine Yükseköğretim kuruluşlarının sunduğu eğitim hizmetleri ve çalışma ortamları ile verimlilik ve kalite merkezli yönetim anlayışı tüm iç ve dış paydaşlar tarafından benimsenmesiyle doğrudan ilişkilidir. Son dönemlerde yükseköğretim kuruluşları tarafından kalite ve akreditasyon uygulamalarının hızla yaygınlaşmasıyla birlikte, akreditasyon faaliyetleri üniversite öğrencilerinin, öğretim elemanlarının ve tüm iç ve dış paydaşların yanı sıra kamuoyunun da dikkatini çekmektedir.

Yükseköğretim kuruluşları tarafından sunulan tüm eğitim ve öğretim hizmetlerine yönelik iç ve dış paydaşların kaygılarının azaltılması amacıyla, akreditasyon faaliyetlerinin önemsenmesi toplum ve kamuoyu tarafından eğitim ve öğretim faaliyetleri açısından odak noktası haline gelmiş olup, akreditasyon sistemi ve faaliyetleri konusu kamuoyunun bilgilendirilmesinde önemli bir ihtiyaç haline gelmeye başlamıştır (Berry, 2017). Mal veya hizmet üreterek faaliyetlerini sürdüren işletmeler gibi eğitim kuruluşları da uluslararası eğitim alanında rekabet ortamından etkilenmekte ve eğitim ve öğretim hizmetlerini kaliteli, etkili ve verimli bir şekilde sunma ihtiyacı hissetmekte olup, eğitim kuruluşları bu ihtiyaçlarını akreditasyon aracılığıyla belgelendirip güvence altına almak istemektedir (Hesapçıoğlu, 2006).

Akreditasyon faaliyetleri gerçekleştiren eğitim kuruluşları ile bu kuruluşlardaki bölüm veya programların akredite edilebilmiş olması kuruluşların, bölümlerin veya programların markalaşabilmelerinin yanı sıra, kaliteli eğitim sunan bu kuruluş, bölüm ya da programların varlıklarını sürdürebilmelerinde etkili olabilmektedir (Semerci, 2017). Kuruluş, bölüm veya programların akredite olabilmesi, misyon, vizyon ve hedeflerini açık bir şekilde tanımladıklarını göstermektedir. Bu durum, akreditasyonun topluma sunulan eğitim ve öğretim hizmetlerinin, kamuoyu ve diğer kurum ve kuruluşların garantisi olduğunu ortaya koymaktadır. Bununla birlikte akreditasyon, kuruluşlara hangi şartlar altında amaçlarına ulaşabilecekleri konusunda yol göstermekte, bu şartların devam ettirilebilmesi için ihtiyaç duyulan düzenlemelere de olanak sağlamaktadır.

Yükseköğretim kuruluşlarında akreditasyon ve kalite kavramı

Akreditasyon, bir üniversite, yükseköğretim kuruluşu, bölüm ve/veya programa uygulanan ulusal ve/veya uluslararası düzeyde belirli performans kriterlerine, standartlarına/ölçütlerine (kalite, verimlilik, dürüstlük, etkinlik vb.) sahip olduğunu/uygunluğunu belgeleyen, denetleyen ve kalite güvencesinin sürekliliğini sağlayarak, öz değerlendirmeye birlikte gönüllü dış-değerlendirmeyi de içeren bir sürecin adı olup, gerçekleştirilen akreditasyon faaliyetleri sonucu, üniversite, yükseköğretim kuruluşu, bölüm veya programın ulusal ve uluslararası düzeyde tanınmasını, bilinmesini sağlayarak saygınlığına katkı sağlamaktadır (Aktan ve Gencel, 2010). Akreditasyon, asgari standartlarda akademik kalitenin mevcut olduğu hususunda öğrenciler ile tüm iç ve dış paydaşlara güven sağlayan bir hesap verme sorumluluğu aracı olup, kalite kontrol, uygulama ve yönetimi gibi sistem, kavram ve yaklaşımları birlikte ele alan “Yükseköğretimde Toplam Kalite Sistemi”nin yöntem ve tekniklerini içeren birim ve işleyişin, yükseköğretim kuruluşları tarafından benimsenmesi ve uygulanması önemli bir gereklilik olarak görülmektedir (Güney, 2019). Ulusal düzeyde bir eğitim sistemindeki yeterlilikleri ve bunların birbirleriyle ilişkisini açıklayan TYYÇ, tüm paydaşlar tarafından kabul edilen ve ilişkilendirilebilen yeterliliklerin sistematik olarak yapılandırıldığı bir sistem olarak tanımlanmaktadır (Hamutoğlu vd., 2022).

Son yıllarda kamu hizmetlerinin ve yükseköğretim kuruluşlarının kalitesi ve standartlarının değerlendirilmesi amacıyla yapılan araştırmaların sayısı sürekli artmaktadır (Jackson, 1997). Kalitenin son zamanlarda markayla birlikte kullanılan önemli bir konsept şeklinde ve hızlı bir biçimde kurum ve kuruluşlar tarafından tercih edilmesi ve geliştirmesi, kalitenin ölçülmesi ile sürekli iyileştirme faaliyetlerine yönelik kavramlara daha fazla önem verilmesine yol açmıştır. Bu durum, özellikle yükseköğretim kuruluşları tarafından öğrencilere sunulan eğitim ve öğretim hizmetlerinde öğrencilerin beklentilerinin karşılanarak öğrenci memnuniyetinin sağlanmasında kalitenin artırılmasına olan ihtiyacın ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Yükseköğretim kuruluşları tarafından öğrencilere sunulan tüm hizmetlerin öğrenciler tarafından kaliteli olup olmadığının değerlendirilmesi ile öğrenci memnuniyetinin kontrol edilmesi ihtiyacı, hizmet kalitesinin ölçülmesini zorunlu kılması, diğer kurum ve kuruluşlarda olduğu gibi eğitim kurumlarında da kalitenin ölçülmesi problemini ortaya çıkarmaktadır. Algılanan eğitim ve öğretim hizmetlerinin kalitesi değerlendirilerek hizmet kalitesi ölçüm sorunlarının giderilmesi amaçlanmaktadır. Belirli dönemlerde eğitim kuruluşları ile bu kuruluşlarda uygulanan programların kalitesi belirli standartlara göre değerlendirilmeye çalışılmaktadır. Bu şekilde meydana gelen olumsuzluklar giderilmeye çalışılarak eğitim ve öğretim faaliyetlerinde iyileştirmeler yapılmaktadır. Bu değerlendirme süreci denklik ya da akreditasyon şeklinde ifade edilmektedir (Olgun ve Özdemir, 2013).

Akreditasyon sistemi yaptırımı olmayan bir denetleme aracı şeklinde tasarlanmış olup, akreditasyon sayesinde eğitim kuruluşları kendi öz denetimlerini gerçekleştirmekte, benimsemiş olduğu standartları ne derece gerçekleştirdiğini ortaya koymaktadır. Akreditasyon faaliyetleri, kuruluşların, bölümlerin veya programların yüksek kalitede olduğunu garantilememekle birlikte, akredite olamayan kuruluş, bölüm veya programların da kalitesiz olduğu söylenemez. Akreditasyon uygulamaları, pek çok ülkede ve alanda topluma dönük standart olarak yürütülen program ve hizmetlerin kalitesinin sistematik şekilde güvence altına alınmasına da katkı sunmaktadır. Akreditasyon faaliyetleri, sadece akredite olmayı başarmış kuruluşların minimum standartları sağladığını göstermektedir. Ayrıca akreditasyon faaliyetleri, eğitim kuruluşlarının ve bu kuruluşlarda yer alan bölümlerin ya da programların markalaşmasına ve sürdürülebilirliğine katkı sağlamaktadır. Yükseköğretimde akreditasyon uygulamaları, akademik ve diğer alanlarda kaliteli ve nitelikli olabilmenin ön koşul veya önemli göstergelerinden biri olarak kabul edilmekle birlikte, akreditasyon faaliyetlerinin gerçekleştirilmesine inanan, bu çerçevede niteliğin artırılmasına yönelik görev ve sorumluluk üstlenen öğretim elemanları ise görev yaptığı kuruluşun kurumsallaşmasına ve sürdürülebilir iyileşmesine daha fazla katkı sunmaktadır.

Yükseköğretim kuruluşları tarafından uygulanan akreditasyon faaliyetlerinin amacı

Yükseköğretim kuruluşları tarafından uygulanan akreditasyon faaliyetlerinin amacı, üniversitelerde sunulan eğitim hizmet kalitesinin önceden tasarlanarak ortaya konan belli bir standardın üzerine çıkılarak araştırılan, sorgulayan, katılımcı, etik ve kültürel değerlere sahip, çevreye saygı bilinci ile ülke ve bölgenin kalkınmasına proaktif katkı sağlayabilen alanında yetkin ve nitelikli mezunlar yetiştirebilmektir (Özçiçek ve Karaca, 2019). Yükseköğretim kuruluşları tarafından yaygın bir biçimde tercih edilen akreditasyon faaliyetlerinin temel

amaçları arasında, gerçekleştirilen tüm eğitim-öğretim ve araştırmaların nitelikli olmasında, sistematik bir yaklaşım tarzıyla sürdürülebilir bir biçimde kaliteyi geliştirerek ve her alanda kaliteyi güvence altına almakla birlikte, öğrencilere ve tüm paydaşlara eğitim-öğretim kalitesinin belirli standartlara dayalı olarak gerçekleştirildiğinin güvencesini vermek yer almaktadır. Yine yükseköğretim kuruluşlarının karşılıklı olarak birbirlerini tanıma, onaylama ve kabul etme sürecini kolaylaştırmak ve hızlandırmak, diploma ve unvanların karşılaştırılabilirliğine yardımcı olmak, öğrenci ve öğretim elemanlarının kurumlar arası değişimini (akademik değişim) kolaylaştırmak, mezunların meslek yaşamına hazırlamada temel standartları belirlemek yükseköğretim kurumlarında uygulanan akreditasyon faaliyetlerinin diğer amaçları arasında bulunmaktadır. Ayrıca devlet yardımları için yükseköğretim kuruluşları akreditasyon sürecinden geçmiş olmaları koşulunun aranması halinde yükseköğretim kuruluşları ve programları hakkında hizmete talepte bulunanları bilgilendirmek ile yanlış veya eksik enformasyon sorununu kısmen ortadan kaldırmak da akreditasyon faaliyetlerinin amaçları arasında değerlendirilmektedir.

Yükseköğretim kuruluşları tarafından uygulanan akreditasyon faaliyetlerinin özellikleri ve türleri

Yükseköğretim kuruluşları tarafından uygulanan akreditasyon faaliyetlerinin özellikleri coğrafya, bölge ve ülkelere göre farklılıklar göstermesine karşın genel olarak bazı ortak nitelikleri de bulunmaktadır. Akreditasyon faaliyetlerinin ortak özellikleri arasında, akreditasyonun, belli beklentiler karşısında (standartlar, kriterler), bir kuruluşun ya da programın kalite etkinliğinin sorgulanmasını içermesi, akreditasyonun temelinde kuruluş ya da programın misyon, vizyon, tarih ve hedeflerinin bulunma zorunluluğu, akreditasyonun, kuruluşların ve programların özerklik ve farklılıklarını tanıması, saygı ile karşılması, akreditasyonun, akredite edilen kurum ve programların kamunun kaliteye dayanan beklentilerini yeterince ya da daha fazla karşıladıkları konusundagüvence vermesi anlamına gelmesi ile akreditasyonun, genel olarak uluslararası anlamda, 5 ve 10 yıllık sürelerle dayanan bir döngü olması ve ciddi sorunlarla karşılaşıldığında bu sürecin kısılabilmek ihtimali, akreditasyonun, öğrencilerin öğrenimleri ve gelişimlerinin etkinlik ve kalite için çok önemli bir kriter olduğu yer almaktadır (Günlü, 2020).

Akreditasyon türleri

Akreditasyon türleri arasında kurumsal ve uzmanlık (programsal) olmak üzere iki temel akreditasyon çeşidi bulunmaktadır. Kurumsal akreditasyon çeşidinde, akreditasyon kuruluşu tarafından akredite edilmek isteyen kuruluşun tüm departmanlarını, misyonu ve vizyonu ile akredite olmak isteyen kuruluşun önceden belirlenen her türlü standart ve kriterleri açısından değerlendirmektedir. Kurumsal akreditasyon, ilgili kuruluşu sadece akademik alanda değil idari yönlerinin yanı sıra, tüm alt birimlerin belirlenen standartlara uygun olarak aynı kalitede olup olmadığını değerlendirir. Bu değerlendirmede, kuruluşun asıl amacının yanında yönetim ve idari karakteristikleri, finansal durumu, kurumsal kaynakları, iç ve dış paydaşlarla birlikte, diğer kuruluşlarla olan ilişkileri gibi içinde barındırdığı tüm hizmetler değerlendirilir (Erkuş, 2009). Uzmanlık (programsal) akreditasyon ise, kuruluşun belli bir bölüm veya kuruluşa bağlı okul, bölüm veya programlar için, önceden belirlenen her türlü standart ve kriterleri açısından değerlendirmeler yapılmaktadır. Akredite edilen birim, yükseköğretim kuruluşu bünyesindeki bir fakülte, enstitü, yüksekokul kadar büyük olabileceği gibi, belirli bir disiplinin içindeki bir eğitim bölümü veya programı kadar küçük de olabilir. Ancak uzmanlık (programsal) akreditasyon, öğrencilerin profesyonel anlamda mesleki hazırlanmalarına odaklanmaları sebebiyle daha çok meslek programlarının incelenmesine dayalıdır. Bu sebeple eğitim programının, lisans, diploma veya belgeleme, mesleğe giriş ya da mesleğin icrasındaki profesyonel beklenti ve gereklilikleri karşılayıp karşılamadığı uzmanlık akreditasyonunda kalitenin en önemli boyutunu teşkil etmektedir (Erkuş, 1999).

Yükseköğretim kuruluşları tarafından uygulanan akreditasyon faaliyetlerinin standartları

Yaygın, kolay anlaşılır ve desteklenen açık bir ulusal veya uluslararası standartlar ve kurallar bütününe bulunması, standartları ve kuralları iyi bilen, ziyaret için belirlenmiş bir protokolü izleyen ve standartlara ve kurallara uygun bir biçimde tarafsız sonuçlara ulaşabilecek eğitilmiş bir uzman meslektaşlar (değerlendiriciler) topluluğunun olması ile kurallara ve standartlara dayalı etik kararların verilmesini sağlayan bir karar oluşturma süreci ve bu süreci yürüten bir karar verme otoritesinin olması, Yükseköğretim kuruluşları tarafından uygulanan akreditasyon faaliyetlerinin beklenen veya istenen seviyede gerçekleştirilebilmesi için, vazgeçilmeyen faktörlerdir.

Akreditasyon faaliyetlerinin yükseköğretim kuruluşlarına sağladığı faydalar

Şeffaflık ve hesap verebilme sorumluluğunun aracı olan akreditasyon faaliyetinin ilgili yükseköğretim kuruluşunun yanı sıra, öğrencilere ve tüm iç ve dış paydaşlara sağlayacağı çeşitli faydalar bulunmaktadır. Akreditasyon faaliyetleri kuruluşun dışarıdan tarafsız, detaylı eleştirel bir değerlendirme imkanı sağlaması sonucu kuruluşun kendisini kalite açısından hangi seviyede olduğunu ölçmesinden yararlanır. Yine akreditasyon faaliyetlerinin sağladığı ulusal ve uluslararası düzeyde tanınma, bilinme ve kalite sonucuyla, tüm iç ve dış paydaşlar, eğitim kuruluşlarının akredite olabilme durumları konusunda bilgi sahibi olmaktadır ve akreditasyon faaliyetleri sonucu özel sektöre kaliteli işgücü sağlanabilmesi yönünde kolaylıklar sağlanmakta ve akreditasyon güven oluşturmaktadır. Akreditasyon faaliyetleri, yükseköğretim kuruluşları arasında başta kredi transferi işlemleri olmak üzere her türlü akademik personel ve öğrenci değişimi ile kurumlar arası geçişi kolaylaştırmaktadır. Akreditasyon faaliyetleri kaliteyi güvence altına alır. Yükseköğretim kuruluşunun kendisini akreditasyon alanında iyi ve saygın bir akreditasyon kuruluşuna değerlendirmesi ve akreditasyon faaliyetlerini tamamlaması kuruluş saygınlığını ve itibarını arttırmaktadır. Akreditasyon faaliyetleri, kuruluşta ortaya çıkan sorunların tespit edilmesinde ve sorunların ortada kaldırılmasını sağlayacak çözümlerin üretilmesinde yükseköğretim kuruluşlarında görev yapmakta olan kişilere yardımcı olmaktadır. Akreditasyon faaliyetleri, yükseköğretim kuruluşlarında kurum içi ve kurumlar arası ilişkilerin ve iletişiminin geliştirilmesine katkı sunmaktadır. Yükseköğretim kuruluşunun geleceğe yönelik stratejik planlamaların gerçekleştirilmesinde akreditasyon faaliyetleri etkili olmaktadır. Akreditasyon faaliyetleri, yükseköğretimin uluslararasılaşmasını ve kültürler-arası işbirliğini desteklemektedir. Akreditasyon faaliyetleri, eğitim alanındaki uluslararası derece ve diplomalar arasında uyumu kolaylaştırmakta, derece ve diplomaların kalitesini ve geçerliğini karşılaştırmayı basitleştirmekte, ulusal ve kültürel değerlerin transfer edilmesine katkı sunmakta, devletlerin eğitim sistemleriyle diğer ülkeler arasındaki eğitim sistemleri arasında oluşabilecek uyumsuzluk gibi olumsuz etkenleri önlemektedir. Akreditasyon faaliyetleri, kuruluşun benimsemiş olduğu politikaların belgelendirilerek kalıcı hale getirmekte, kuruluş içerisinde uygulanan yöntemlerin iyileştirilmesini teşvik etmektedir. Akreditasyon faaliyetleri, kuruluş içerisinde tutarlı ve kapsamlı uygulamalar yapılmasına destek olmaktadır.

Yükseköğretim kurumlarında akreditasyon süreci ve ölçütleri

Yükseköğretim kurumlarında akreditasyon süreci, akredite olmak isteyen üniversite veya kuruluşun akredite olabilmek için başvuru yapmasıyla başlamaktadır ve akredite olmak isteyen üniversite veya kuruluş akreditasyon sürecinde başlıca şu aşamalardan geçmektedir:

Standartların Belirlenmesi: Akredite olma adayı üniversite veya yükseköğretim kuruluşu akreditasyon sürecindeki ilk aşamada akreditasyon kuruluşu tarafından, değerlendirmeye imkan verecek kuralları ve standartları tespit etmektedir.

Hazırlık ve öz değerlendirme: Akreditasyon sürecindeki ikinci aşamada, akredite olmak isteyen üniversite ya da yükseköğretim kuruluşu akreditasyon süreci hakkında ön hazırlık çalışmalarını yaparak kurum içi güçlü, zayıf yönleri ile kendisi için fırsat ve tehditlere yönelik bir öz-değerlendirme faaliyetlerini gerçekleştirir. Akreditasyon arayışı içindeki yükseköğretim kuruluşu tarafından mevcut durumuyla ilgili ve başarılarını ortaya koyan belge ve dokümanları hazırladıktan sonra, akreditasyon kuruluşunun değerlendirme standartları doğrultusunda hazırlanan bu belge ve dokümanlar yazılı bir rapor haline getirilir.

Dış değerlendirme ve ziyaretler: Değerlendirmeye yetkili akreditasyon kuruluşunun görevlendirdiği uzman değerlendirme ve denetmenler tarafından ilgili üniversite, kuruluşun, bölümün veya programın performans standartları açısından konumlandırılması ile statüsü kontrol edilir. Değerlendirmeye yetkili akreditasyon kuruluşu tarafından genellikle değerlendirme faaliyetlerinin alanında uzman akademik ve idari personel tarafından gerçekleştirilmesi tercih edilmektedir. Gözetmenler, denetmenler veya kontrolörler tarafından yapılan ziyaretlere ek olarak pek çok akreditasyon kuruluşu bir ziyaret heyeti oluşturarak gözetmenler dışında ilgili yükseköğretim kurumunun kalitesini denetleme ve gözetleme konusu ile ilgilenen paydaş grupların temsilcileri ile birlikte akreditasyon talebinde bulunan yükseköğretim kuruluşunu, bölümünü veya programını ziyaret eder.

İzleme: Akredite olmak isteyen ilgili üniversite veya kuruluşun, bölümün ya da program belirli bir süre değerlendirmeye yetkili akreditasyon kuruluşu tarafından yakın izlemeye alınır ve istenen standartlara

uygunluk sağlayıp sağlayamadıkları takip edilir ve gözlemlenir. Tüm denetleme, kontrol, ziyaret ve takip işlemleri sonrası akreditasyon kuruluşu tarafından akredite olabilmek için başvuru yapan ilgili üniversite veya kuruluşun ya da akredite edilmesi arzulan program hakkındaki kararın verilmesi aşamasına geçilir. Değerlendirmeye yetkili akreditasyon kuruluşu, ilgili alanında uzman akademik ve idari personelden oluşan akreditasyon karar komisyonunu toplayarak akreditasyon başvurusu yapan ilgili üniversite veya kuruluşun, bölümün veya programın hatasız ve kaliteli olduğu anlamına gelen kuralları uygulama ve standartlara sahip olma yönünden statüsünü onaylama veya reddetme kararı verir.

Periyodik gözden geçirme: Akreditasyon kuruluşu tarafından akredite olma statüsünü kazanan ya da unvanı alan ilgili üniversite, kuruluş, bölüm veya program önceden belirlenmiş periyodik dönemler içerisinde yeniden dış değerlendirme işlemleri devam eder. Sürekli izleme, gözden geçirme ve değerlendirmenin amacı akredite edilmiş üniversite, kuruluş, bölüm veya programın önceden taahhüt ettiği gerekli standartları korumasını garanti altına almaktır.

Algılanan eğitim ve öğretim hizmetlerinin kalitesi değerlendirilerek hizmet kalitesi ölçüm sorunları giderilmeye çalışılmaktadır. Belirli dönemlerde eğitim kurumları ile bu kurumlarda uygulanan programların kalitesi belirli standartlara göre değerlendirilmeye çalışılmaktadır. Bu şekilde meydana gelen olumsuzluklar giderilmeye çalışılarak eğitim ve öğretim faaliyetlerinde iyileştirmeler yapılmaktadır. Bu değerlendirme süreci denklik ya da akreditasyon şeklinde ifade edilmektedir (Olgun ve Özdemir, 2013). Akreditasyon kuruluşu ile akredite olmak isteyen ilgili üniversite veya kuruluşun ya da akredite edilmesi arzulan program arasında yaşanan çift taraflı etkileşimin yaşandığı bu süreçte çok fazla sorun yaşanmaması ve sürecin iyi bir şekilde yönetilmesi için, yaygın, anlaşılır ve desteklenen açık bir ulusal standartlar bütünüünün olması, standartları iyi bilen, ziyaret için belirlenmiş bir protokolü izleyen ve standartlara dayalı olarak adil yargılara varan bir eğitilmiş uzman meslektaşlar (değerlendiriciler) topluluğunun olmasının yanı sıra, standartlara dayalı olarak kararlar verilmesini sağlayan bir karar oluşturma süreci ve bu süreci işleten bir karar merciinin olması önemli olmaktadır.

Eğitim kuruluşlarının yürütmüş oldukları tüm eğitim-öğretim faaliyetlerinin standartlara uygunluğunu kontrol etmek amacıyla gerçekleştirilen akreditasyon standartları ve ölçütleri arasında, öğrencilere sunulan hizmetlere yönelik standartlar/ölçütler, eğitim ve öğretim faaliyetlerinde belirlenmiş olan amaçları dikkate alan standartlar/ölçütler, eğitim ve öğretim programlarının çıktılarıyla değerlendirmeyi ön plana alan standartlar/ölçütler, ders sorumlusu öğretim elemanlarının kalitesini göz önünde bulunduran standartlar/ölçütler, eğitim kuruluşunun altyapısını değerlendirmek amacıyla oluşturulmuş standartlar/ölçütler ile programların ölçütlerini dikkate alan standartlar yer almaktadır (Karcıoğlu ve Dızman, 2016).

Akreditasyon uygulamalarının pazarlama, marka ve kalite bakımından önemi

Akreditasyon sayesinde eğitim kurumları ve bu kurumların uyguladığı eğitim ve öğretim programları markalaşabilmekte, bu şekilde kurum ve programlar varlığını sürdürebilmektedir. Programların ve kurumların akredite olması o kurumların hedeflerini açık bir şekilde tanımladığını göstermektedir. Bu durum, akreditasyonun topluma sunulan eğitim ve öğretim hizmetlerinin, kamuoyu ve diğer kurum ve kuruluşların garantisi olduğunu ortaya koymaktadır. Bununla birlikte akreditasyon kurumlara hangi şartlar altında amaçlarına ulaşabilmeleri için yol göstermekte, bu şartların devam ettirilebilmesi için ihtiyaç duyulan düzenlemelere olanak sağlamaktadır (Semerci, 2017).

Literatür taraması

Literatürde toplam kalite yönetimi, kalite veya akreditasyona yönelik araştırmaların son zamanda hızla arttığı görülmektedir. Akredite olmak isteyen ilgili üniversite veya kuruluşun ya da akredite edilmesi arzulan bölüm/programı daha fazla öğrencinin tercih etmesi, kalitenin artması, marka üniversite olabilmek isteği, son yıllarda akreditasyon faaliyetlerine yönelik araştırma sayısının artmasında etkili olduğu söylenebilir. Literatürde akreditasyon ile ilgili araştırmalar incelendiğinde ise, üniversitelerin uyguladıkları akreditasyon faaliyetleri konusunda ortaya çıkan sorunlar, üniversitelerin akreditasyon faaliyetlerine yönelik öğretim elemanlarının veya üniversite öğrencilerinin görüşleri ve algılamalarının ön plana çıktığı ve akreditasyon faaliyetleri uygulayan üniversite, kuruluş veya programın kalitesinin arttığı, marka üniversite olmada etkili olduğu gibi sonuçlara ulaşıldığı görülmektedir.

Tablo 1: Literatürde yer alan araştırmalar

Araştırmacı ve Yılı	Araştırma Sonuçları
Alani ve Ilusanya (2008)	Programların 1999 yılında %12,6'dan 2005 yılında %48,5'e çıkmasına rağmen, geçici akreditasyonu kabul edilen programların 1999 yılında %72,66'dan 2005 yılında ise %48,30'a düştüğünü, akreditasyon kontrolleri sonucunda ise akademik programların çoğunda yükseköğretim programlarında zayıf tespit edilen alanların iyileştirdiğini ve fark edilen birçok eksiklerin giderildiği sonucuna varmışlardır.
Van Kemenade ve Hardjono (2009)	Akreditasyon uygulamalarının öğretim üyelerinin iş stresini ve iş yükünü artırdığını, güvensizlik oluşturduğunu, öz değerlendirme raporunun yazılarak hazırlanmasında ve saha ziyaretlerine yardımcı olabilecek kalite uzmanlarına ihtiyaç duyulduğunu, yükseköğretimde akreditasyon uygulamalarının gerçekleştirilmesinde akademisyenlerin tercih hakkı olsaydı, akademisyenlerin yarısının akreditasyonu tercih etmeyeceğini belirtmişlerdir.
Cardoso vd. (2013)	Akademisyenlerin akreditasyon uygulamalarını olumlu algıladıklarını ve tüm akreditasyon faaliyetlerini desteklediklerini tespit etmişlerdir.
Espinoza ve Eduardo González (2013)	Şili'deki yükseköğretim kurumlarında kalite güvencesinin sağlanması amacıyla kurumların iş süreçlerinin iyileştirilmesi sonucunda sistemin iyileştirildiğini ancak, bu sistem iyileştirilmesinin birçok sorunları beraberinde getirdiğini, akredite edilmiş programların uygun bir program olduğu, kariyer oluşturmada akreditasyon uygulamalarının eğitim ve öğretim sonucunda öğrencilere önemli katkılar sunduğu ve akreditasyonun kademli bir şekilde gerçekleştirilen bir süreç olduğu sonucuna ulaşmışlardır.
Niemelä vd. (2014)	Yöneticiler ve öğretim elemanlarının akreditasyon ile ilgili bazı ortak görüşlere sahip olmakla birlikte üniversitenin farklı birimlerinde görev yapmakta olan yönetim kadrosunun öğretim elemanlarına göre akreditasyonun önemine daha da çok önem verdiği, görüşme yapılan kişilerin akreditasyonun ders müfredatlarının hazırlanmasında, eğitim ve öğretim hizmetlerinin geliştirilmesine önemli katkılar sunduğu sonucuna varmışlardır.
Schomaker (2015)	Mısır'daki yükseköğretim kurumlarında akreditasyon sisteminin tasarımı ya da yapısal düzenlemeleriyle ilgili sorunların bulunduğu, Yükseköğretim kuruluşlarının çoğunun Uluslararası akreditasyon standartlarını benimsediğini, Mısır devletinde dini gruplar ile laik devlet anlayışını benimseyenler arasında fikir çatışmalarının olması nedeniyle bu fikir çatışmalarını giderebilecek yönde stratejilerin politika yapımcılar ve uygulayıcılar tarafından geliştirilmesi gerektiği sonucuna ulaşmıştır.
Nguyen vd. (2017)	Akreditasyon kuruluşlarının bağımsızlığı, akreditasyon standartları ve ölçütleri, insan kaynaklarının etkin ve verimli bir şekilde kullanılması, yükseköğretim kurumlarının akreditasyon konusuyla ilgili yeterince bilgi ve birikime sahip olmadığı gibi sorunlarının olduğu, uygulanan akreditasyon politikaları sayesinde yükseköğretimin paydaşı olan yöneticilerin, görev yapan personel ve öğretim elemanlarının akreditasyon ile ilgili öz değerlendirme raporu ve dış değerlendirme gibi bazı kavramlar hakkında bilgi sahibi oldukları ve genellikle tüm yükseköğretim kurumlarında kalite güvencesinin sağlanmasına yönelik birimlerin kurulduğu sonucuna ulaşmışlardır.
Yiğit (2017)	Gerçekleştirilen bir sosyal hizmet programında uygulanmak üzere akreditasyon faaliyetleri arasında yer alması gerekli temel ilkelerin, programın amaçları, program çıktıları, eğitim/öğretim planı, öğretim kadrosu, altyapısı, organizasyon yapısı ile karar alma süreçlerinden oluştuğunu, karar almaya yönelik belirli standartlar dizisi geliştirilmesi gerekliliğini belirtmiştir.
Hou vd. (2018)	Üniversitelerde uygulanan akreditasyon politikasının yükseköğretimde kalite kültürünü kolaylaştırdığı sonucuna ulaşmıştır.
Chu ve Westerheijden (2018)	Yükseköğretim kuruluşlarında kalite güvence sisteminin sürekli bir şekilde gelişmekte olan kalite kültürüyle uyumlu olacak şekilde, daha da çok kullanıcı dostu uygulamalara ihtiyaç duyulduğu sonucuna varmıştır.
Davis (2018)	Hemşirelik programının akredite edilmesi sürecinde meydana gelen streslerin azaltılmasında, Neuman System Modeli'nin faydalı olabileceğini tespit etmiştir.
De Vincenzi vd. (2018)	Arjantin'de kaliteye odaklanmış üç özel yükseköğretim kuruluşunun paydaşları olan öğrenci, öğretmen ve akademik yetki sahibi olan kişilerin kalite güvence süreçleriyle ilgili aynı düşünceye sahip oldukları sonucuna ulaşmıştır.
Fleischer ve Winston (2018)	Uygulamalı ve Klinik Sosyolojideki Programların Akreditasyonu olan CAPACS akreditasyonunun faydalarının çok olduğu, bu akreditasyonun sosyologların daha da iyi tanınmasına katkı sağladığı, üniversitelerde kurumsal gelişmeyi olumlu yönde etkilediği, lisans ve yüksek lisans müfredatlarının hazırlanmasında avantajlarının olması gibi sonuçları elde etmiştir.
Jingura ve Kamusoko (2018)	Akademik programlar, mezunlar gibi eğitim hizmetlerinin önemli olduğu, bölgedeki düzenlemelerin akademisyen, öğrenci ve mezunların hareketliliğini teşvik edecek nitelikte olması gerektiği, Güney Afrika Topluğu bölgesinde düzenlemeye yönelik işbirliklerinin yalnızca akademik bir etkinlik olarak değil aynı zamanda bu etkinliklerin ekonomik boyutlarının da olduğu sonucuna ulaşmışlardır.
Alaskar vd. (2019)	Hemşirelik programındaki öğretmenlerin, dekanlar ve üst seviyedeki yöneticilere göre akreditasyonun amaç ve sürecini daha da yüksek algıladıklarını, kalite standartlarının verimli bir şekilde gerçekleştirilebilmesi için iş görenlere eğitim verilerek, akreditasyon ve kalite süreci ile ilgili kurs ve çalıştayların düzenlenmesi gerektiği, kurumlarda kalite güvencesi sağlamak için takım çalışması gerekliliğini ortaya koymuşlardır.
Datthey vd. (2019)	Kalitenin iyileştirilmesinde öğrencilerin deneyimlerinden verimli bir şekilde faydalanılabilmesi için üniversitelerin kalite değerlendirme araçlarını geliştirmesi gerektiğini belirtmiştir.
Merrill (2019)	Kazakistan'da 645 tane uluslararası programın akredite olduğu, Kırgızistan'da ise 9 uluslararası programın akredite olduğu, bu farklı sonuçların nedeninin Kazakistan'daki hükümetin yükseköğretimin

- uluslararasılaşması için yükseköğretim kurumlarını teşvik etmesinden ve dünyanın en gelişmiş 30 ülkesi içerisinde yer alma amacından kaynaklandığı sonucuna ulaşmıştır.
- Makhoul (2019) Yükseköğretim kuruluşlarının uluslararası akreditasyon kurumlarının benimsediği akreditasyon standartlarına uyum sağlamaya çalıştığı, yükseköğretim kuruluşlarında ortak uygulama birliğinin sağlanması gerektiğini belirtmiştir.
- Staub (2019) İngilizce eğitim veren kurumlarda dil eğitiminin yaygınlaştığı, dil eğitiminin yaygınlaşmasıyla birlikte kalitenin iyileştirilmesine çalışıldığı, bu kalite iyileştirilmesinde etkili ve verimli bir araç olan akrediyasyon uygulamalarına daha da çok ihtiyaç duyulduğunu belirtmiştir.
- Hamutoğlu vd. (2020) Sunulan eğitim hizmetlerinde uygulamaların standartlaştırılması, üniversitenin iç paydaşı olan öğrencilerin kalite uygulama sürecinin içerisinde yer alması, keyfi uygulamaların kaldırılması, profesyonel bir şekilde becerilerin edindirilmesinde kolaylaştırıcı unsurların sağlanması şeklinde olumlu sonuçlara ulaşılırken; iş yükünün artması, kalite sürecinin formalite şeklinde görülmesi, öğrencilerin birçok değişik taleplerine karşılık verilememesi, yeni üniversitelerin etkinliklerini planlamada sıkıntılar çekmesi gibi olumsuz sonuçlara ulaşılırken, kalite süreçlerinde yaşanan teknolojik engellere yönelik düşünceler içerisinde ise kaynakların eksikliği, altyapı sorunları gibi dışsal teknolojik engellerin olduğu, inanç ve kişisel eksiklikler gibi içsel teknolojik engellerin de olduğu sonuçlarına varmışlardır.
- Al-Amri vd. (2020) Yükseköğretimdeki paydaşların yükseköğretimin kalitesini ölçen temel standartlara yönelik düşüncelerinde değişiklik olduğu, öğrencilerin öğrenme ve öğretme üzerine olan kalite standartlarını tercih ettikleri, personelin akreditasyon süreciyle ilgili bilgilere sahip olduğu ve akreditasyon ile ilgili iyileştirmelerin yapılabilmesi için bazı önerilerde bulunduğu, işverenlerin ise mezun olan öğrencilerin araştırma yetenekleri ve endüstri sanayi işbirliği ile ilgili daha da fazla ilgilendikleri sonuçlarına ulaşmışlardır.
- Ataman ve Adıgüzel (2020) Öğretim elemanlarının akreditasyon faaliyetlerinde en fazla kanıt oluşturabilmek amacıyla belge bulmak konusunda sıkıntı çektiklerini, akreditasyon sayesinde kurumların eğitim ve öğretim faaliyetlerini iyileştirerek daha da çok kaliteli hizmetlerin sunulduğu, kurumlarda sürekli iyileşme ve kalite kültürünün oluşturulmasında akreditasyon sürecinin önemli katkılar sunduğu, akreditasyonla ilgili kurumlarda eğitim verilerinde personelin bilinçli hale getirilmesi gerektiği bilinçli personelin akreditasyon sürecine hazırlıklı olabileceği, akreditasyon süreciyle ilgili çalışmaların tüm personele yayılması gerektiği, bu şekilde planlı ve dengeli bir şekilde iş bölümünün yapılarak akreditasyon sürecinin sürdürülerek tamamlanması gerektiği sonuçlarına ulaşmışlardır.
- Ülker (2020) Öğrencilerin algıladıkları kalitenin ölçülmesinin yükseköğretimde kalite güvencesinin bir bileşeni olduğu, öğrencilerin kalite algılarının öğrenilebilmesi amacıyla yükseköğretim kurumlarında bir standardın olmadığı, daha da iyi geri bildirim yöntemlerinin öğrenciler üzerinde uygulanması gerektiğini, öğretim kalitesinin iyileştirilmesinde öğrenci geri bildirimlerinin tek başına yeterli olmadığını, üniversitenin diğer paydaşlarının da kalite algılarının ölçülmesi gerektiği ve yükseköğretim kurumlarında, öz değerlendirme ve akran değerlendirmelerinin de incelenmesi gerektiğini ortaya koymuştur.
- Hanh (2020) Vietnam'daki üniversitelerde akreditasyon ve kalite güvencesi uygulamalarının öğrenciler, toplum ve uluslararasılaşmada başarılı olunabilmesi için bu uygulamaların yükseköğretim kurumları için önemli olduğunu, Vietnamdaki üniversitelerde akreditasyon ve kalite güvencesinin uygulanmasına katkı sağlamak amacıyla ülkenin sahip olduğu koşulların dikkate alınarak ülkeye özgü akreditasyon ve kalite güvencesi uygulamalarının yapılması gerektiğini belirtmişlerdir.
- Hernandez-Diaz vd. (2020) Sürdürülebilirlik uygulamalarının yükseköğretimde kalite güvencesini etkilediğini, akreditasyon faktörlerinin akademik süreçler, mezunlar, sosyal etki, planlama, finansal kaynaklar, öz değerlendirme, misyon ve vizyon, tesisler ve kampüs gibi faktörlerle ilişkili olduğunu tespit etmişlerdir.
- Rybinski (2020) Akredite olan üniversite ve programların akredite olamayan üniversite ve programlara göre ulusal sıralamada daha da üst seviyelerde olduğu, üniversitelerin sıralanmasında bir kalite göstergesi olarak akreditasyon kavramının da eklenebileceği, üniversitenin paydaşlarıyla iletişimde kolaylıklar sağlayabileceği ve üniversite sıralamalarının üniversiteleri tercih edecek öğrenciler için bir rehber niteliğinde olabileceği sonucuna ulaşmıştır.
- Acevedo-De-los-Ríos ve Rondinel-Oviedo (2021) Yükseköğretim kuruluşlarında akademik kalitenin farklı özelliklerini ölçmüş, akredite edilen programların kalitesinin sağlanmasında uluslararası sertifikasyonun etkili olduğunu, akredite edilen programın kuruluş kalite güvencesini iyileştirebileceği, öğrenci, eğitmen ve işverenlerin akreditasyonun kaliteyi ölçmede önemli bir faktör olduğu sonucuna varmışlardır.
- Balcı vd. (2021) akreditasyonun hizmet kalitesi üzerindeki etkisinin beş faktörlü bir boyut şeklinde ortaya çıktığı, bu 5 faktörlü boyutun kalite yönetimi, kalite sonuçları, akreditasyonun faydaları, insan kaynakları kullanımı ve akreditasyona personelin katılımı şeklinde olduğu, laboratuvar personelinin akreditasyonun hizmet kalitesi üzerindeki etkisine yönelik düşüncelerinin olumlu olduğu, çalışan personelin akreditasyon algılarının yaşlarına, cinsiyetlerine, mezun ve kadro durumlarına, laboratuvarlardaki çalışma sürelerine göre etkilendiği, üniversite hastanelerinde tıbbi laboratuvarıda yönetici olarak görev yapmakta olan kişilerin bu araştırma sonuçlarından faydalanması gerektiği sonuçlarına ulaşmışlardır.
- Gerón-Piñón vd. (2021) Akreditasyon faaliyetlerinin öğrenciler, üniversiteler ve bölgeler üzerinde doğrudan etkisi olduğunu, akreditasyonla ilgili kurumların deneyimleri dikkate alındığı için bu deneyimlerin ulusal ya da uluslararası kalite güvencesi ajanslarının benimsemiş olduğu akreditasyon ölçütlerinin ötesine geçtiği sonucuna varmışlardır.
- Genç ve Özel (2021) öğrenci, paydaş ve öğretim elemanlarının uygulanan ders programları, altyapı, çevresel ilişkiler, kurumsal gelişim boyutlarında kararsız bir tutum içerisinde oldukları, akreditasyon süreçlerinin ve kalite

Hauptman Komotar (2021)	<p>anlayışının daha da iyi bir şekilde anlaşılabilmesi, işlerin düzgün bir şekilde gerçekleştirilebilmesi için gerekli çalışmaların yapılmasının zorunlu olduğunu belirtmişlerdir.</p> <p>Hollanda ve Slovenya'nın eğitimde sorumluluk bilincinin artırılabilmesi için son beş yıl içerisinde akreditasyon uygulamalarında önemli değişiklikler yaptıklarını, akreditasyon uygulamalarının kalite artışına mı, yoksa kalite kontrolüne mi neden olacağını ülkelerin benimsemiş oldukları politikaların belirleyebildiği sonucuna ulaşmıştır.</p>
Küçükaya vd. (2021)	<p>akreditasyon hakkında öğrencilerin genellikle bilgi sahibi olduğu, akreditasyon kavramlarını duydukları, öğrencilerin %91,4 lük kesiminin ise öğrenim gördükleri hemşirelik bölümünün akredite edildiğini bildiklerini, öğrencilerin çoğunluğunun akreditasyonun önemli olduğunu düşündüklerini, öğrencilerin bölümlerin imaj ve kalitesinin akreditasyon aracılığıyla arttığı, akreditasyonun öğrencilerin eğitim ve öğretim deneyimlerine katkı sunduğu, öğrencilerin eğitim ve öğretimlerini sürdürme sürecinde akreditasyonun eğitim ve öğretimin kalitesini değerlendirilmesinde, sorunların çözülmesi ve iletişim becerilerinin geliştirilmesinde akreditasyonun bir araç olarak görüldüğü şeklinde sonuçlara ulaşmışlardır.</p>
Salto (2021)	<p>Yönetici eğitimlerinin küresel görünmekle birlikte ülkelerin farklı yönetim eğitimi anlayışlarına sahip olduklarını, üniversitede yürütülen programlarda öğrencilerin minimum ihtiyaçlarının karşılandığı ancak, bu ihtiyaçların ne ölçüde karşılandığının belirsiz olduğu sonucuna ulaşmıştır.</p>
Semerci vd. (2021)	<p>2017 yılında geliştirdikleri akreditasyon ölçeğini uyguladıkları araştırmalarında, akreditasyon algısının öğretim elemanları tarafından yüksek düzeyde algılandığı, öğretim elemanlarının bağlı oldukları akademik birim, unvan ve yaşlarına göre ise akreditasyon algılamalarının anlamlı bir şekilde farklılaştığı, yaşlı akademisyenlerin akreditasyon algısını genç akademisyenlerden daha yüksek algıladığı, görev yapılan yerler itibariyle akreditasyon algısının farklı olduğu, Spor Bilimleri Fakültesinde görev yapan öğretim elemanlarının Edebiyat ve Eğitim Fakültesinde görev yapan öğretim elemanlarına göre akreditasyon algılarının yüksek olduğu, araştırma görevlisi olarak görev yapmakta olan akademisyenlerin akreditasyon algısının profesörlere göre düşük olduğu, akreditasyon algısının cinsiyet ve kıdeme göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı sonucuna ulaşmışlardır.</p>
Vesce vd. (2021)	<p>Yükseköğretim kurumlarında öz değerlendirme çerçevesinin oluşturabilmesine yönelik bir yöntem sunmuş, kalitenin sağlanabilmesi için basit aynı zamanda süreci dikkati alan ve ölçülebilir kavramların geliştirilmesini sağlamıştır.</p>
Göçen ve Aslan (2021)	<p>Yükseköğretimde kalite yönetimi değerlendirmesi yapan katılımcıların genel toplam kalite yönetimi algılarının orta düzeyde olduğunu, toplam kalite yönetimi algıları; cinsiyet, eğitim durumu, çalışma yılı değişkenlerine göre farklılaşmazken idari görev, unvan ve mezuniyet durumlarına göre anlamlı şekilde farklılaştığını belirtmişlerdir.</p>
Bañuelos (2021)	<p>Akreditasyon kuruluşlarının Eğitim Bakanlığı'ndan tamamen bağımsız olmaması nedeniyle bu akreditasyon kurumlarının amaçlarını gerçekleştirebilmek için baskı altında oldukları sonucuna varmıştır.</p>
Andrii Butenko vd. (2021)	<p>Yükseköğretimde kalite güvencesinin sağlanmasına yönelik eğitim programlarıyla ilgili birçok kilit kavramın standartlaştırılması gerektiğini ve bu mevcut kilit kavramların iyileştirilmesi gerektiğini belirtmişlerdir.</p>
Zaki Fouad Mohamed vd. (2021)	<p>Yükseköğretimde akreditasyon ve kalite güvencesinin rekabet avantajını doğrudan, eğitim kalitesini ise dolaylı etkilediğini, akreditasyon uygulamaları ve hizmet kalitesinin yükseköğretimin imajına yansıtılabilecek şekilde düzenlenmesi gerektiğini, yükseköğretim kurumları arasında meydana gelen rekabetin öğretim üyeleri, öğrenciler ve üniversite yönetimleri için itici bir güç olduğunu belirtmişlerdir.</p>
Alpaydın ve Topal (2022)	<p>akreditasyon sürecinde öğretim üyelerinin yaşadıkları sorunun, akreditasyon sürecinin olumlu yönleri ve akreditasyon süreciyle ilgili öneriler şeklinde üç tane ana temaya ulaşmışlar, ekstradan iş yükü ve evrak sıklığı, eğitimin içeriğine katkıların olumlu olması, tecrübeli kurumlarla iletişime geçilmesi şeklinde kodlara ulaşarak, akreditasyon sürecinden geçen ve bu süreçten geçmeye hazırlanan öğretim üyelerinin aynı düşünceleri benimsediği sonuçlarına ulaşmışlardır.</p>
Türkel (2022)	<p>Üniversitelerin akademik yayınlarının eğitim öğretimde bir öğrenme kaynağı olarak tercih edilmesinin, özel ilgi-iletişim gerekli öğrencilere yönelik bir strateji belirlenmesinin, üniversitelerin ar-ge hedeflerine ulaşılmasının, üniversitelerin politikalarının belirlenerek, hedeflerin açıkça ortaya konulmasının, yerel, bölgesel ve uluslararası hedeflere ulaşılmasının, eğitimde küreselleşmenin ve öğretim elemanlarının performanslarının değerlendirilmesinin, kamuoyuyla bilgi paylaşımının, hesap verebilme, insan ve finans kaynakları yönetiminde yer alma, bilgi güvenliği ve güvenilirliği gibi birçok ölçütle akreditasyon faaliyetlerinin ilişkisinin olduğu bulgusunu elde etmişlerdir.</p>
Celis ve Véliz (2022)	<p>Akreditasyon sürecinin iyileştirilmesiyle ilgili program başkanlarının görüşlerinin tutarlı olduğunu, teknolojinin ve bilimin iyileştirilmesinde akreditasyon sisteminin önemli bir faktör olduğunu, ulusal akreditasyon sisteminin üniversitede üst düzey yönetimin yönetim etkinliğini güçlendirdiğini, fakültenin standartlarını yükselttiği, bu standartların yükseltilmesi sonucunda uygulanan programlarda akademik kalitenin iyileştiğini, Ancak on yıl sonra değerlendirildiğinde akreditasyon sisteminin üniversitede uygulanan programların disiplinlerarası çalışmasını gerçekleştirilmesi yönünde iyileştirme çabalarında eksikliklerinin bulunduğunu, akreditasyon sisteminin çok zor olan disiplinlerarası çalışmaların zorluklarını dikkate alması gerektiğini belirtmişlerdir.</p>
Mencet ve Akar (2022)	<p>Yükseköğretimde kalitenin eğitim ve öğretimde araştırma ve geliştirme, idari süreçler ve yönetim şeklinde olduğu; yükseköğretimde kalite güvencesinin, iç ve dış kurumsal değerlendirme şeklinde açıklandığı; yükseköğretimde kalitenin sürdürülmesine yönelik kavramların ise içselleştirilmiş ve yaygınlaştırılmış bir kalite kültürü kavramı olarak ortaya çıktığı sonuçlarına ulaşmışlardır.</p>

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi öğretim elemanlarının üniversitelerin uyguladıkları akreditasyon faaliyetlerini algılamalarına yönelik yapılan bir araştırma

Son zamanlarda ulusal ve uluslararası düzeyde yükseköğretim kuruluşları arasında yaşanan rekabet sonucu, kaliteli eğitim hizmet vermeyi veya marka bir üniversite olabilmeyi hedefleyen üniversitelerin öğrenciler tarafından daha çok tercih edilmesinde, üniversitelerde yaşanan akreditasyon faaliyetlerinin hızla yaygınlaşmasına neden olmaktadır. Özellikle günümüz üniversite öğrencilerinin tercih ettiği üniversite yaşam düzeyinin belirleyici olduğu marka üniversite veya üniversite kalitesi ile akreditasyonun yanı sıra, son zamanlarda üniversitelerin uyguladıkları akreditasyon faaliyetleri konusunda ortaya çıkan sorunların bilinmek istenmesine ihtiyaç duyulması, üniversitelerin akreditasyon faaliyetlerine yönelik öğretim elemanlarının algılamaları konusunda araştırma yapılmasının dikkat çekiciliğini ortaya çıkarmaktadır. Araştırmada, pazarlama, kalite ve markalaşma kapsamında, üniversitelerde uygulanan akreditasyon faaliyetlerine yönelik Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Öğretim elemanları düşüncelerini ve algılamalarını şekil ve içerik yönüyle incelenmektedir.

Yükseköğretim kurumlarında paydaşların kaygılarının azaltılması, yükseköğretim kurumlarının uluslararası rekabet ortamından etkilenmesi, eğitim ve öğretim hizmetlerinin kaliteli bir şekilde sunulmasını yükseköğretimde iç paydaşlardan biri olan öğretim elemanlarının üstlenmesi, yükseköğretim kurumlarının kendi kendisinin özdenetimini yaparak eğitimde kaliteyi belgelendirip güvence altına almak istemesi, yükseköğretim kurumunun önemli paydaşlarından birisi olan öğretim elemanlarının yükseköğretimde kalitenin belgelendirilmesinde önemli rol oynamasının yanı sıra, öğretim elemanlarının üniversitelerin akreditasyon uygulamalarını daha iyi bilmesi ve değerlendirilmesinde objektif olmaları sebebiyle Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi'nde görev yapmakta olan öğretim elemanları seçilmiştir.

Yöntem

Araştırmanın amacı ve önemi

Araştırma, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi tüm akademik birimlerinde görev yapmakta olan öğretim elemanlarının üniversitelerin uyguladıkları akreditasyon faaliyetleri konusundaki düşünce düzeyleri ve algılamalarını tespit etmeyi amaçlamaktadır. Tarama modeli ile gerçekleştirilen araştırmada kolay ulaşılabılır örneklem yöntemiyle toplam 381 öğretim elemanına ölçek uygulanmış olup, bu amaçla, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi'nde görev yapan tüm akademik personelin akreditasyon faaliyetleri konusundaki algılarının yanı sıra yaşadıkları sorunlar da ölçülmeye çalışılmıştır. Çalışma yükseköğretim ve üniversite özelinde hazırlanmış olup, diğer eğitim kuruluşları geliştirme alanlarına da uygulanabilir niteliktedir.

Araştırmanın kapsamı

Araştırma, 01-31 Mayıs 2022 tarihleri arasında İç Anadolu Bölgesinde yer alan ve bir devlet üniversitesi olan Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi'nde eğitim-öğretim faaliyetlerini sürdüren öğretim elemanlarıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın yapıldığı Mayıs 2022 döneminde Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi akademik unvanlara göre öğretim elemanlarının dağılımı Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 2: Akademik birimlere göre öğretim elemanlarının dağılımı

Akademik Unvan	Öğretim Elemanı Sayısı
Profesör	133
Doçent	109
Doktor Öğretim Üyesi	312
Araştırma Görevlisi	228
Öğretim Görevlisi	260
Toplam	1042

Kaynak: Yazarlar tarafından geliştirilmiştir.

Araştırma Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi'nde kadrolu veya sözleşmeli olarak görev yapmakta olan toplam 381 öğretim elemanı (Profesör, Doçent, Doktor Öğretim Üyesi, Araştırma Görevlisi ve Öğretim Görevlisi) ile sınırlandırılmıştır. Araştırmanın Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi'nde öğretim elemanları ile yürütülmesinde, üniversitelerin uyguladıkları kalite ve akreditasyon faaliyetlerine yönelik daha objektif ve doğru bilgiler elde edilmesinde etkili olmuştur. Araştırma kapsamında yer alan Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi'nde anket gerçekleştirilen toplam 381 öğretim elemanı (Profesör,

Doçent, Doktor Öğretim Üyesi, Araştırma Görevlisi ve Öğretim Görevlisi) veya katılımcıların demografik özellikleri Tablo 3'te yer almaktadır.

Tablo 3: Katılımcıların demografik özellikleri

Cinsiyet	f	%	Göreviniz	f	%
Kadın	157	41,2	Araştırma Görevlisi	83	21,8
Erkek	224	58,8	Öğretim Görevlisi	80	21
Medeni Durum	f	%	Doktor Öğretim Üyesi	101	26,5
Bekar	92	24,1	Doçent Doktor	62	16,3
Evli	276	72,5	Profesör Doktor	55	14,4
Diğer	13	3,4	Eğitim	f	%
Yaş	f	%	Lisans	19	4,9
26-36 Yaş Arası	113	29,7	Yüksek Lisans	96	25,3
37-47 Yaş Arası	142	37,3	Doktora	266	69,8
48-59 Yaş Arası	107	28,1	Mesleki Deneyim	f	%
60 Yaş ve üzeri	19	4,9	1-5 Yıl Arası	80	21
Gelir	f	%	6-10 Yıl Arası	56	14,7
10.000 TL'den Az	19	4,9	11-15 Yıl Arası	67	17,6
10.001-15.000 TL Arası	280	73,5	16-20 Yıl Arası	55	14,4
15.001 ve Üzeri	82	21,6	21 Yıl ve Üzeri	123	32,3
Toplam					381

Araştırmaya katılan öğretim elemanlarının %32,3'ü 21 yıl ve üzeri mesleki deneyime sahip, %69,8'i en az doktora eğitimine sahip %37,3'ü ise 37-47 yaşları arasındadır.

Yöntem

Araştırma, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi'nde görev yapmakta olan öğretim elemanlarının akreditasyon uygulamalarına yönelik algılamalarına ilişkin sonuçları ortaya çıkartmayı amaçlaması nedeniyle nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli ile gerçekleştirilen türde bir araştırmadır. Var olan durumun ortaya konması amaçlanması nedeniyle tarama yöntemi çalışmanın araştırma yöntemi olarak tercih edilmiştir.

Bu araştırma 2022 yılı Eğitim ve Öğretim Yılı Bahar Yarıyılında Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesinde görev yapmakta olan ve uygulanan ölçeğe katılmaya istekli tüm öğretim elemanlarını kapsamaktadır. Araştırmanın örneklemini ise Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesinde görev yapmakta olan öğretim elemanları oluşturmaktadır. Araştırmanın amacı doğrultusunda toplam 381 öğretim elemanının ölçeği dolduracağı varsayılmaktadır. Araştırma Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Etik Kurulu'ndan 28.04.2022 tarih ve E-86837521-050.99-199263 Etik Kurul sayı numarasıyla gerekli izin verilmiştir.

Veri toplama aracı olarak, Çetin SEMERCİ (2017) tarafından geliştirilen Akreditasyon Algısı (AA) Ölçeği, kullanılmıştır. Toplam 17 maddeden oluşan ölçek tek boyutlu ve çok boyutlu olarak kullanılabilir. Semerci (2017) tarafından geliştirilen ölçeğin madde ifadeleri 5'li likert (1- Hiç Katılmıyorum, 5- Tamamen katılıyorum) derecelendirme şeklindedir. Ölçekte ters madde bulunmamaktadır. Anket bilgi formunda ölçek soruları öğretim elemanlarının demografik özelliklerini belirlemek üzere 8 maddeli soru ile akreditasyonla ilgili hazırlanan diğer 7 maddeli sorular yer almaktadır. Öğretim elemanlarının akreditasyon uygulamalarına yönelik algılamalarına yönelik hazırlanan anket formları öğretim elemanlarının mail adreslerine gönderilen Google drive üzerinden paylaşılan link üzerinden on-line olarak gerçekleştirilen anketlerden elde edilen veriler SPSS 25.0 paket programında değerlendirilmiştir. %95 güven aralığında mevcut ana kütleli yeterli düzeyde temsil edeceği varsayılan örneklem sayısı 381 olarak belirlenmiştir.

Verilerin analizi

Araştırmada akademisyenlerle ilgili demografik özellikler ile üniversitelerin akreditasyon ve kalite çalışmaları faaliyetleri ile ilgili seçenekli sorularda betimleyici istatistiklerden faydalanılmıştır. Yine araştırmada akreditasyon algı ölçeğinin güvenilirlik ve faktör analizlerinin yanı sıra normallik dağılımı ve parametrik testler ile T Testi ve Anova testleri ve ilgili istatistikler gerçekleştirilmiştir.

Araştırma bulguları ve yorumları (Değerlendirmeleri)

Araştırma bulgularının daha güvenilir ve kapsamlı olması için anket veri toplama tekniği ile ölçeğin güvenilirlik ve faktör analizlerinin yapılmasının yanı sıra normallik dağılımı ve parametrik testler ile T Testi ve Anova testlerinin kullanılması önemli olmuştur.

Tablo 4: Akreditasyon faaliyetlerinin akademisyenler tarafından gerekli görülmesi durumu

Üniversitelerin Uyguladıkları Akreditasyon Faaliyetlerini Akademisyenlerin Gerekli Olduğunu Düşünme Görme Durumları	f	%
Üniversitelerin Uyguladıkları Akreditasyon Faaliyetleri Gereklidir	256	67,2
Üniversitelerin Uyguladıkları Akreditasyon Faaliyetleri Gerekli Değildir	58	15,2
Üniversitelerin Uyguladıkları Akreditasyon Faaliyetleri Kısmen Gereklidir	67	17,6
Toplam	381	100

Tablo 4'te yer alan bilgilere göre, öğretim elemanlarının %67,2'si üniversitelerin uyguladıkları akreditasyonu gerekli bulmakta olup, sadece %15,2'si üniversitelerin uyguladıkları akreditasyon faaliyetlerinin gerekli olmadığını düşünmektedir. Eğitim ve öğretim faaliyetleri için akreditasyonun önemli ve gerekli olduğu öğretim elemanları tarafından da desteklenmektedir.

Tablo 5: Akreditasyon faaliyetlerinde akademisyenlerin sorunlarla karşılaşma durumları

Üniversitelerin Uyguladıkları Akreditasyon Faaliyetlerinde Akademisyenlerin Sorunlarla Karşılaşma Durumları	f	%
Üniversitelerin Uyguladıkları Akreditasyon Faaliyetlerinde Sorunlarla Karşılaşıyorum	144	37,8
Üniversitelerin Uyguladıkları Akreditasyon Faaliyetlerinde Sorunlarla Karşılaşmıyorum	129	33,9
Üniversitelerin Uyguladıkları Akreditasyon Faaliyetlerinde Bazı Sorunlarla Karşılaşıyorum	108	28,3
Toplam	381	100

Öğretim elemanlarının %37,8'i üniversite tarafından gerçekleştirilen akreditasyon faaliyetlerinde sorunlarla karşılaştıklarını, %33,9'u ise gerçekleştirilen akreditasyon faaliyetlerinde sorunlarla karşılaşmadıklarını belirtmişlerdir. Araştırmaya katılan öğretim elemanlarının akreditasyon faaliyetleri ile ilgili sorun yaşadıkları söylenebilir.

Tablo 6: Akademisyenlerin akreditasyon faaliyetlerinin başarıya ulaşacağına inanma durumları

Üniversitelerin Uyguladıkları Akreditasyon Faaliyetlerinin Başarıya Ulaşacağına Akademisyenlerin İnanma Durumları	f	%
Üniversitelerin Uyguladıkları Akreditasyon Faaliyetlerinin Başarıya Ulaşacağına İnanıyorum	208	54,6
Üniversitelerin Uyguladıkları Akreditasyon Faaliyetlerinin Başarıya Ulaşacağına İnanmıyorum	81	21,3
Üniversitelerin Uyguladıkları Akreditasyon Faaliyetlerinin Başarıya Ulaşacağına Kısmen İnanıyorum	92	24,1
Toplam	381	100

Araştırmaya katılan öğretim elemanlarının %54,2'si üniversiteler tarafından uygulanan akreditasyon faaliyetlerinin başarıya ulaşacağına inandıklarını, sadece %21,3'ü ise üniversiteler tarafından gerçekleştirilen akreditasyon faaliyetlerinin başarıya ulaşmayacağına inandıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 7: Akreditasyon faaliyetlerinin yükseköğretimde kaliteyi arttıracığına ilişkin akademisyenlerin görüşleri

Akademisyenlerin Üniversitelerin Uyguladıkları Akreditasyon Faaliyetlerinin Yüksek Öğretimde Kaliteyi Arttıracığına Düşünce Durumları	f	%
Üniversitelerin Uyguladıkları Akreditasyon Faaliyetleri Yüksek Öğretimde Kaliteyi Arttırır	205	53,8
Üniversitelerin Uyguladıkları Akreditasyon Faaliyetleri Yüksek Öğretimde Kaliteyi Arttırmaz	76	19,9
Fikrim Yok	100	26,2
Toplam	381	100

Öğretim elemanlarının %53,8'i üniversitelerin uyguladıkları akreditasyon faaliyetlerinin yükseköğretimde kaliteyi arttıracığını, sadece %19,'u ise üniversitelerin gerçekleştirdikleri akreditasyon faaliyetlerinin yükseköğretimde kaliteyi arttırmayacağını belirtmişlerdir.

Tablo 8: Akreditasyon faaliyetlerinin üniversitenin markalaşmasına katkı sunmasına ilişkin öğretim elemanlarının görüşleri

Akademisyenlerin Üniversitelerin Uyguladıkları Akreditasyon Faaliyetlerinin Yüksek Öğretim Kurumlarında Markalaşmaya Katkı Sunmasını Düşünme Durumları	f	%
Üniversitelerin Uyguladıkları Akreditasyon Faaliyetleri Üniversitelerin Markalaşmasına Katkı Sağlar	212	55,6
Üniversitelerin Uyguladıkları Akreditasyon Faaliyetleri Üniversitelerin Markalaşmasına Katkı Sağlamaz	65	17,1
Fikrim Yok	104	27,3
Toplam	381	100

Araştırmaya katılan akademisyenlerin %55,6'sı üniversitelerin uyguladıkları akreditasyon faaliyetlerinin yüksek öğretim kurumlarında markalaşmaya katkı sağlayacağını, sadece %17,1'i ise üniversiteler tarafından gerçekleştirilen akreditasyon faaliyetlerinin yüksek öğretim kurumlarında markalaşmaya katkı sağlamayacağını belirtmişlerdir.

Tablo 9: Akreditasyon faaliyetlerinin iç ve dış paydaşlara tanıtım ve pazarlamasının yeterli yapıldığına ilişkin akademisyenlerin görüşleri

Akademisyenlerin Üniversitelerin Uyguladıkları Akreditasyon Faaliyetlerinin İç ve Dış Paydaşlara Tanıtım ve Pazarlamasının Yeterli Yapıldığına İnanma Durumları	f	%
Akreditasyon Faaliyetlerinin İç ve Dış Paydaşlara Tanıtım ve Pazarlaması Yeterli Yapılmaktadır	55	14,4
Akreditasyon Faaliyetlerinin İç ve Dış Paydaşlara Tanıtım ve Pazarlaması Yeterli Yapılmamaktadır	168	44,1
Fikrim Yok	158	41,5
Toplam	381	100

Araştırmaya katılan akademisyenlerin %14,4'ü üniversitelerin uyguladıkları akreditasyon faaliyetlerinin öğrencilere ve diğer kuruluşlara (iç ve dış paydaşlara) tanıtıldığına ve pazarlamasının yeterli yapıldığına inandıklarını, %44,1'i ise, üniversitelerin uyguladıkları akreditasyon faaliyetlerinin öğrencilere ve diğer kuruluşlara (iç/dış paydaşlara) tanıtıldığına ve pazarlamasının yeterli yapıldığına inanmadıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 10: Üniversitelerde akredite edilen programların akredite edilmeyen programlara göre doluluk oranlarına ilişkin öğretim elemanlarının görüşleri

Akademisyenlerin Üniversitelerde Akredite Edilen Programların Akredite Edilmeyen Programlara Göre Doluluk Oranlarının Daha Yüksek Olacağını Düşünme Durumları	f	%
Akredite Edilen Bölümlerin Akredite Edilmeyen Bölümlere Göre Doluluk Oranları Daha Yüksek Olacaktır	129	33,9
Akredite Edilen Bölümlerin Akredite Edilmeyen Bölümlere Göre Doluluk Oranları Daha Yüksek Olmayacaktır	133	34,9
Fark Olmayacaktır/ Değişmez	119	31,2
Toplam	381	100

Akademisyenlerin %33,9'u üniversitelerde akredite edilen bölümlerin/programların akredite edilmeyen programlara göre doluluk oranlarının daha yüksek olacağını, %34,9'u ise üniversitelerde akredite edilen bölümlerin/programların akredite edilmeyen programlara göre doluluk oranlarının daha yüksek olmayacağını düşünmektedir. Araştırmaya katılan öğretim elemanlarının %31,2'si ise, akredite edilen bölümlerin/programların akredite edilmeyen programlara göre doluluk oranlarına bir etkisi olmayacağını veya doluluk oranlarında bir değişim olmayacağını düşünmektedir.

Tablo 11: Üniversitelerin uyguladıkları akreditasyon faaliyetlerinin akademisyenler tarafından değerlendirilmesine yönelik akreditasyon algısı (aa) ölçeğine ilişkin açımlayıcı (döndürülmüş temel bileşenler) faktör analiz sonuçları

Madde No	Faktör Ortak Varyansı	Faktör-1 Yük Değeri	Düzeltilmiş Madde-Toplam Korelasyonu	Cronbach Alpha Düzeyi
M1	,564	,751	,722	
M2	,696	,834	,812	
M3	,788	,888	,871	
M4	,682	,826	,802	
M5	,757	,870	,853	
M6	,707	,841	,819	
M7	,817	,904	,888	
M8	,794	,891	,874	
M9	,783	,885	,866	.974
M10	,776	,881	,862	
M11	,736	,858	,837	
M12	,748	,865	,844	
M13	,807	,899	,882	
M14	,450	,671	,637	
M15	,794	,891	,874	
M16	,568	,754	,723	
M17	,625	,791	,764	

Üniversitelerin uyguladıkları akreditasyon faaliyetlerinin akademisyenler tarafından algılanması (AA) ölçeği üzerinde gerçekleştirilen açımlayıcı faktör analizine göre tek faktör elde edilmiş olup, ölçeğe ilişkin toplam varyansın %71,14'ünü açıklamaktadır. Büyüköztürk (2019), tek, iki veya daha fazla faktöre sahip ölçeklerde açıklanan varyansın %30 ve daha fazla olması ölçeğin yeterli olarak nitelendirilebileceği anlamına geldiği şeklinde değerlendirmektedir. Gerçekleştirilen faktör analizi sonucuna göre elde edilen veriler ölçeğin geçerliğinin yüksek düzeyde olduğuna işaret etmektedir. Faktör döndürme sonrasında, ölçek tek faktörden oluşmuş olup, akademisyenler ölçeğin tüm madde sorularını tek faktör olarak algılamışlardır.

Üniversitelerin uyguladıkları akreditasyon faaliyetlerinin akademisyenler tarafından akreditasyon algısı (AA) ölçeğinin güvenilirliğini tespit etmek için, Cronbach Alfa güvenilirlik analizi gerçekleştirilmiştir. Oluşturulan ölçeğin tamamı için Cronbach Alfa değeri .974 olarak bulunmuştur. Özdamar (2002), likert tipi bir derecelendirmede yeterli sayılabilecek bir güvenilirlik katsayısının olabildiğince 1'e yakın olması gerektiğini ifade etmektedir. Elde edilen Cronbach Alfa değeri veri sonuçlarına göre üniversitelerin uyguladıkları akreditasyon faaliyetlerinin akademisyenler tarafından akreditasyon algısı (AA) ölçeğinin güvenilirliğinin yüksek düzeyde olduğu söylenebilir.

Verilerin çözümlenmesinde akademisyenlerin akreditasyon algısı (AA) ölçeğine ilişkin öz-yeterlik algısı ile demografik özellikleri arasında fark olup olmadığı t- testi yapılarak belirlenmiştir. Akademisyenlerin akreditasyon algısı (AA) puanları ile cinsiyete, yaşa, eğitim durumuna, gelire ve mesleki statüye göre fark olup olmadığı t-testi analizi ile tek yönlü varyans analizinin anlamlı çıktığı durumlarda, LSD tekniği kullanılarak saptanmıştır.

Tablo 12: Üniversitelerin uyguladıkları akreditasyon faaliyetlerinin akademisyenler tarafından akreditasyon algısı (AA) ölçeğinin cinsiyete göre durumunu gösteren bağımsız örneklem t-testi tablosu

Cinsiyetiniz	n	$\bar{x}$	s	t	p
Kadın	157	3,7070	,75406	1,792	,074
Erkek	224	3,5486	,91006		

Akademisyenlerin akreditasyon algısı (AA) ölçeğine ilişkin demografik özelliklerden cinsiyete göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği bağımsız t testi değerlendirilmiş olup, akademisyenlerin cinsiyet özelliklerine göre bir fark olmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 13: Akreditasyon algısı (AA) ölçeğinin çeşitli değişkenler göre durumunu gösteren tek yönlü varyans analizi tablosu

Katılımcı Demografik Özelliklerine Göre Farklılık		Karelerin Toplamı	sd	Karelerin Ortalaması	F	P	Farklar, LSD P<.01
Eğitim Durumuna Göre	Gruplararası	2,121	2	1,061			
	Grupiçi	273,015	376	,726	1,461	,233	---
	Toplam	275,136	378				
Yaş Durumuna Göre	Gruplararası	7,151	4	1,788			
	Grupiçi	268,557	376	,714	2,503	,042	---
	Toplam	275,708	380				
Mesleki Statü Durumuna Göre	Gruplararası	12,766	4	3,191			Profesör-Doçent, Profesör-Doktor Öğretim Üyesi,
	Grupiçi	262,942	376	,699			Profesör-Öğretim Görevlisi, Profesör-Araştırma Görevlisi
	Toplam	275,708	380		4,564	,001	
Gelir Durumuna Göre	Gruplararası	3,721	4	,930			
	Grupiçi	271,988	376	,723	1,286	,275	---
	Toplam	275,708	380				

Akademisyenlerin akreditasyon algısı (AA) ölçeğine ilişkin öz-yeterlik algısı ile demografik özellikleri arasında tutum ölçeğine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği tek yönlü ANOVA analizi ile test edilmiştir. Katılımcıların demografik özellikleri dikkate alındığında eğitim durumuna göre, ($F_{(14-291)}=,233$; $P>0,05$ ve gelire göre ($F_{(14-291)}=,275$; $P>0,05$) ölçek maddeleri arasında anlamlı bir farklılık çıkmamıştır. Akademisyenlerin yaş durumuna göre ($F_{(14-291)}=,042$; $P<0,05$) bir fark olduğu tespit edilmesine rağmen, yapılan LSD testi sonucunda akademisyenlerin yaş gruplarına göre de ölçek maddeleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir. Yine ANOVA testi sonuçlarına göre, akademisyenlerin akreditasyon algısı (AA) ölçeğine mesleki statü durumuna göre ($F_{(14-291)}=,001$; $P<0,05$) ölçek faktörü arasında anlamlı bir farklılık çıkmıştır. Farkın kaynağını tespit etmek amacıyla yapılan LSD testinde; mesleki statü durumuna göre profesörler ile diğer bütün kategoriklerdeki öğretim elemanları arasında profesörler lehine anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Niğde Ömer Halis Demir Üniversitesi'nde görev yapmakta olan profesörler diğer öğretim üyelerine (araştırma görevlisi, öğretim görevlisi, doktor öğretim üyesi ve doçent doktor) göre akreditasyon algısı (AA) ölçeğini farklı algılamaktadır/düşünmektedir.

Sonuç ve öneriler

Akreditasyon, kurumsallaşmanın yaygınlaşması ve kolaylaşmasının yanı sıra, özellikle yükseköğretim kuruluşlarının, bölümlerinin veya programlarının akredite edilmiş duruma getirilmesi, sunulan eğitimin kalitesini güvence altına almakla birlikte, tüm iç ve dış paydaşlar açısından oldukça önemlidir. (Özçiçek ve Karaca, 2019). Akreditasyon, toplam kalite anlayışının içinde yer alan ve kaliteli eğitim ve öğretim için önemli bir unsurdur (Gencel, 2001).

Araştırma sonucunda öğretim elemanlarının üniversitelerin uyguladıkları akreditasyon faaliyetlerinin üniversitelerinin kaliteli eğitim vermesinde, marka olmasında ve öğrencilerin tercih etmeleri için gerekli olmasının yanı sıra, tüm akreditasyon faaliyetlerinin yüksek öğretimde kaliteyi arttırdığı ortaya çıkmıştır. Ayrıca, üniversitelerin uyguladıkları akreditasyon faaliyetlerinin yüksek öğretim kurumlarında markalaşmaya katkı sağlayacağı ile üniversitelerin akredite edilen programların akredite edilmeyen programlara göre daha fazla tercih edildiği belirlenmiştir. Yine araştırma sonucunda Semerci (2017) tarafından geliştirilen Akreditasyon Algısı (AA) Ölçeğinin yapılan bu çalışmada tek faktörden oluştuğu ve akademisyenlerin tüm ölçek maddelerini tek faktör olarak algıladıkları belirlenmiştir. Akademisyenlerin demografik özellikleri dikkate alındığında eğitim durumlarına, yaş grupları durumlarına ve gelirlerine göre ölçek maddeleri arasında anlamlı bir farklılık çıkmamıştır. Akademisyenlerin sadece mesleki statü durumuna göre ölçek faktörü arasında anlamlı bir farklılık çıkmıştır. Bu durum mesleki tecrübe ve deneyime bağlı olarak profesörlerin, diğer tüm öğretim elemanlarına göre akreditasyon faaliyetleri konusunda farklı düşüncüklerini ve akreditasyona farklı baktıklarını ortaya çıkarmaktadır.

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi'nde görev yapmakta olan öğretim elemanlarının katılımıyla gerçekleştirilen araştırmanın sonuçlarına ek olarak gelecekte yapılacak çalışmalarda ise, "Yükseköğretim Kuruluşlarında gerçekleştirilen akreditasyon faaliyetlerinin üniversitelerin markalaşması ve kalitesi üzerindeki etkisine yönelik bir araştırma" ile "Akreditasyon faaliyetlerinin öğrenci memnuniyetine etkisine yönelik bir araştırma" gibi konular, teorik ve uygulamalı olarak incelenebilir. Ayrıca, akreditasyon faaliyetleri konusu farklı değerlendirilebileceği için bölgesel, ulusal ve uluslararası düzeyde karşılaştırmalı çalışmalar yapılabilir.

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesinde görev yapmakta olan öğretim elemanlarının akreditasyon uygulamalarına yönelik algılarının öğrenilmesi sonucunda yükseköğretim kurumları kaliteli hizmetin sunulmasında, kaynaklarını etkin ve verimli bir şekilde kullanılmasında, zamanın en iyi şekilde yönetilmesinde strateji geliştirerek politikalarını uygulayabilecektir. bu şekilde, bu araştırmanın sonuçlarının yükseköğretim politika yapıcılarına, strateji geliştirici ve uygulayıcılarına öğretim elemanlarının algıladıkları akreditasyon uygulamaları sonucunda ortaya çıkan bilgiler doğrultusunda rehberlik edeceği düşünülmektedir.

Araştırma 2021-2022 eğitim öğretim yılı bahar döneminde Türkiye'de bir devlet üniversitesinde akademik olarak görev yapmakta olan öğretim elemanlarından oluşan katılımcıların görüşleri ile sınırlıdır. Ayrıca elde veriler, Semerci (2017) tarafından geliştirilen Akreditasyon Algısı (AA) ölçeğinin yanı sıra araştırmacılar tarafından ölçek harici akreditasyon faaliyetleri ile ilgili eklenen sorularla geliştirilen görüşme formu ile toplanan verilerle sınırlıdır.

Araştırma Yükseköğretim Kuruluşları, Üniversiteler, ilgili bölüm ve programlarda yürütülen akreditasyon faaliyetleri ile ilgili değerlendirmelerin öğrenciler ve diğer iç ve dış paydaşlar tarafından da değerlendirilmesine yönelik çalışmalar yapılabilir. Yine Yükseköğretim Kuruluşları, Üniversiteler, ilgili bölüm ve programlarda yürütülen akreditasyon faaliyetleri ile kalite süreçlerinin karşılaştırılması yönünde çalışmalar yapılması önerilmektedir. Ayrıca Yükseköğretim Kuruluşları, Üniversiteler, ilgili bölüm ve programlarda yürütülen akreditasyon faaliyetleri ile ilgili stratejik yönetim adımları izlenerek akreditasyon faaliyetlerinin güçlü, zayıf yönleri ile fırsatları, tehditleri (SWOT Analizi) ortaya konularak uygulanan akreditasyon faaliyetleri sonucu kalitenin kuruluşa, üniversiteye, bölüme veya programa ne tür katkılar sağlayacağı, böylelikle akreditasyon faaliyetleri ve kalitenin hangi açıdan ne oranda önemi olduğu tespit edilebilir.

Kaynakça

- Acevedo-De-los-Ríos, A. ve Rondinel-Oviedo, D. R. (2021). Impact, added value and relevance of an accreditation process on quality assurance in architectural higher education. *Quality in Higher Education*, 1-19.
- Aktan, C. C. ve Gencil, U. (2010). Yüksek öğretimde akreditasyon. *Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 2 (2) , 137-146 .
- Alani, R. A. ve Ilusanya, G. (2008). Accreditation outcomes, quality of and access to University education in Nigeria. *Quality Assurance in Education*, 16(3), 301-312.
- Alaskar, A., D'Errico, E., Alipoon, L. ve Dehom, S. (2019). Institutional accreditation in Saudi Arabian higher education: Perceptions and involvement. *Quality in Higher Education*, 25(3), 245-260.
- Al-Amri, A. S., Mathew, P., Zubairi, Y. Z. ve Jani, R. (2020). Optimal standards to measure the quality of higher education institutions in Oman: Stakeholders' perception. *SAGE Open*, 10(3), Article 3.
- Alpaydın, Y. ve Topal, M. (2022). Eğitim fakültelerindeki akreditasyon deneyimleri üzerine nitel bir araştırma, *Journal of Humanity and Society*, 12(2), 232-265.
- Andrii Butenko, Ganna Denyskina and Olena Yeremenko. (2021). Formation of a study program in the context of conformity with the ESG (on the Material of the Analysis of Study Programs in Ukraine). *Education Sciences*, 11(670), 670-670.
- Ataman, O. ve Adıgüzel, A. (2020). Akreditasyon sürecini tamamlayan yabancı diller yüksekokulu öğretim elemanlarının sürece ilişkin görüşlerinin belirlenmesi. *Yükseköğretim Dergisi*, 10 (3) , 279-290.
- Bakioğlu, A. ve Baltacı, R. (2000). Üniversitede akreditasyon ve düşünceler. *Öneri Dergisi*, 3 (13) , 39-47.

- Balcı, N., Aksaraylı, M., Tuncel, P. ve Bakırcı, G. T. (2021). Accreditation impact on service quality in medical laboratories: university hospital staff viewpoints. *Hacettepe Sağlık İdaresi Dergisi*, 24(4), 729-746.
- Bañuelos, N. (2021). Quality and innovation in American higher education accreditation: The Case of the University of Phoenix. *History of Education*, 50(3), 428-449.
- Berry, A. (2017). Legitimization as a rhetorical process in a regulatory agency: An examination of rhetoric from the US Council for higher education accreditation. *Journal of Communication Management*, 21(2), 124-139.
- Cardoso, S., João Rosa, M. ve Santos, C. S. (2013). Different academics' characteristics, different perceptions on quality assessment? *Quality Assurance in Education*, 21(1), 96-117.
- Celis, S. ve Véliz, D. (2022). A Decade of Chilean graduate program accreditation: A Push for internationalization and issues of multidisciplinary. *Higher Education Policy*, 35(1), 133-154.
- Chu, A. ve Westerheijden, D. F. (2018). Between quality and control: What can we learn from higher education quality assurance policy in the Netherlands. *Quality in Higher Education*, 24(3), 260-270.
- Datney, K., Westerheijden, D. F. ve Hofman, W. H. A. (2019). Compliance with accreditation measures in Ghanaian universities: Students' perspectives. *Quality in Higher Education*, 25(3), 304-323.
- Davis, J. H. (2018). Buffering the stress of programmatic accreditation. *Teaching & Learning in Nursing*, 13(1), 14-17.
- Erkuş, L., (2009). *Eğitim fakültelerinin akreditasyon sürecine hazır olma durumuna ilişkin öğretim elemanlarının görüşlerinin değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Espinoza, Ó. ve Eduardo González, L. (2013). Accreditation in higher education in Chile: Results and consequences. *Quality Assurance in Education*, 21(1), 20-38.
- Fleischer, M. S. ve Winston, N. A. (2018). Entry on "Accreditation" for dictionnaire de sociologie clinique. *Journal of Applied Social Sciences* (19367244), 12(1), 12-16.
- Güney, A. (2019). Kalite yönetimi çerçevesinde yükseköğretimde akreditasyon süreci. *Electronic Turkish Studies*, 14(2), 401-412.
- Gencel, U. (2001). Yükseköğretim hizmetlerinde toplam kalite yönetimi ve akreditasyon. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3(3), 164-218.
- Genç, A. T. ve Özel, C. (2021). Mesleki ve teknik eğitimde kalite yönetimi ve akreditasyonun farkındalığı üzerine bir araştırma: Mühendislik eğitimi örneği. *Uluslararası Sürdürülebilir Mühendislik ve Teknoloji Dergisi*, 5(1), 6-14.
- Gerón-Piñón, G., Solana-González, P., Trigueros-Preciado, S. ve Pérez-González, D. (2021). Management indicators: Their impact on Latin-American universities' accreditation. *Quality in Higher Education*, 27(2), 184-205.
- Göçen, A. ve Aslan, O. (2021). Yükseköğretimde kalite yönetimi: Harran Üniversitesi örneği. *Ulusal Eğitim Akademisi Dergisi*, 5(1), 148-159.
- Günlü E. (2020). Akreditasyon süreci. Doktora Ders Semineri.
- Hamutoğlu, N. B., Başarmak, U., Sezen-gültekin, G. ve Elmas, M. (2020). The Views of the quality ambassadors on quality management in higher education and the technological barriers encountered. *Cukurova University Faculty of Education Journal*, 49 (1), 316-351.
- Hamutoğlu, N. B., Çukurbaşı, Ö. Ü. B. ve Kıyıcı, M. (2022). *TYYÇ kapsamında lisans düzeyinde çevrimiçi öğrenme ortamlarının tasarlanması*. Pegem Akademi, Ankara.
- Hanh, N. D. (2020). A Review of issues of quality assurance and quality accreditation for higher education institutions and the situation in Vietnam. *Accreditation and Quality Assurance: Journal for Quality, Comparability and Reliability in Chemical Measurement*, 25(4), 273-279.
- Hauptman Komotar, M. (2021). Accreditation in European higher education from the comparative perspective: Slovenia and the Netherlands. *Quality in Higher Education*, 27(2), 149-167.
- Hernandez-Diaz, P. M., Polanco, J.-A. ve Castaño, S. M. (2020). Do sustainability practices influence university quality? A Colombian case study. *International Journal of Sustainability in Higher Education*, 21(7), 1525-1543.
- Hesapçıoğlu, M. (2006). Eğitim kurumlarında kalite olgusu ve kalite güvence sistemleri. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 23(23), 143-160.

- Hou, A. Y. C., Kuo, C. Y., Chen, K. H. J., Hill, C., Lin, S. R., Chih, J. C.-C. ve Chou, H. C. (2018). The implementation of self-accreditation policy in Taiwan higher education and its challenges to university internal quality assurance capacity building. *Quality in Higher Education*, 24(3), 238-259.
- Jackson, S. L. (1997). The ISO 14001 implementation guide: Creating an integrated management system (Vol. 3). *John Wiley & Sons*.
- Jingura, R. ve Kamusoko, R. (2018). A Framework for enhancing regulatory cooperation in external quality assurance in Southern Africa. *Quality in Higher Education*, 24(2), 154-167.
- Karcıoğlu, R. ve Dizman, Ş. (2016). Türkiye'de Tms-Tfrs kapsamında verilen muhasebe eğitiminin kalite standartları açısından yeterliliği. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 30(4), 869-884.
- Kaya, M. ve Selvitopu, A. (2017). Öğretmen eğitimi kalite güvence uygulamalarında karşılaşılan sorunlar ve öneriler. *Harran Maarif Dergisi*, 2 (1), 14-25.
- Kılıçaslan, Ç. (2020). Yükseköğretimde akreditasyon. *Peşaj Eğitim, Bilim, Kültür ve Sanat Dergisi Özel Sayı*, 10-18.
- Küçükkaya, B., Süt, H. K. ve Yiğitbaş, C. Y. (2021). Akredite olan bir hemşirelik bölümünde eğitim alan öğrencilerin lisans eğitiminde akreditasyona yönelik düşünceleri. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 11(2), 394-400.
- Makhoul, S. A. (2019). Higher education accreditation, quality assurance and their impact to teaching and learning enhancement. *Journal of Economic and Administrative Sciences*, 35(4), 235-250.
- Mencet, D. S. ve Akar, N. (2022). Kalite aktörlerinin yükseköğretimde sürdürülebilir kaliteye ilişkin görüşleri üzerine bir durum çalışması. *Erciyes Akademi*, 36(1), 103-123.
- Merrill, M. (2019). Differences in international accreditation: Kyrgyzstan and Kazakhstan. *Asian Education and Development Studies*, 9(4), 465-478.
- Nguyen, H. C., Evers, C. ve Marshall, S. (2017). Accreditation of Viet Nam's higher education: Achievements and challenges after a dozen years of development. *Quality Assurance in Education*, 25(4), 475-488.
- Niemelä, H., Okkola, T., Nurkka, A., Kuisma, M. ve Tuunila, R. (2014). Is an accreditation seal worth the effort?: Observations of programme accreditations in Lappeenranta University of Technology, Finland. *Quality Assurance in Education*, 22(3), 226-239.
- Olgun, M. O. ve Özdemir, G. (2013). Önem-memnuniyet analizi ve Taguchi metodu ile eğitimde iyileştirme önceliklerinin belirlenmesi: Bir uygulama örneği. *Pamukkale Üniversitesi Mühendislik Bilimleri Dergisi*, 19(2), 81-87.
- Ortaç, F. R., Kurt, A. ve Kılınc, M. (2021). Öğretim elemanlarının kalite güvencesi algısının ölçülmesi, Bir vakıf üniversitesi örneği. *Anasay*, (15), 73-89.
- Özen, E. (2022). Yükseköğretimde kalite güvencesi ve akreditasyon: Açık ve uzaktan eğitim. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 8 (1), 87-93.
- Özçiçek, Y. ve Karaca, A. (2019). Yükseköğretim kurumlarında kalite ve akreditasyon: Mühendislik eğitim programlarının değerlendirilmesi. *Fırat Üniversitesi Uluslararası İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 3 (1), 114-149.
- Rybinski, K. (2020). Are rankings and accreditation related? examining the dynamics of higher education in Poland. *Quality Assurance in Education*, 28(3), 193-204.
- Salto, D. J. (2021). Beyond national regulation in higher education? Revisiting regulation and understanding organisational responses to foreign accreditation of management education programmes. *Quality in Higher Education*, 27(2), 206-221.
- Schomaker, R. (2015). Accreditation and quality assurance in the Egyptian higher education system. *Quality Assurance in Education*, Vol. 23 No. 2, pp. 149-165.
- Semerci, Ç. (2017). Akreditasyon algısı (AA) ölçeğinin geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(3), 1093-1104.
- Semerci, Ç., Semerci, N., Ünal, F., Yılmaz, E., Kaygın, H., Ulus, İ. Ç., Çetin, K. ve Yılmaz, Ö. (2021). Akademisyenlerin akreditasyon algılarının incelenmesi. *Asya Öğretim Dergisi*, 9 (1), 1-14.
- Staub, D. (2019). Another accreditation? what's the point? effective planning and implementation for specialised accreditation. *Quality in Higher Education*, 25(2), 171-190.
- Ülker, N. (2020). Yükseköğretimdeki güncel yönelimlerin analizi: Kalite güvence uygulamalarında öğrenci deneyimlerinin yeri ve önemi. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 10(3), 381-390.
- Van Kemenade, E. ve Hardjono, T. W. (2009). Professionals freaking out: The case of accreditation in Dutch higher education. *The TQM Journal*, 21(5), 473-485.

- Vesce, E., Cisi, M., Gentile, T. ve Stura, I. (2021). Quality self-assessment processes in higher education: From an Italian experience to a general tool. *Quality in Higher Education*, 27(1), 40-58.
- Yiğit, T. (2017). Türkiye’de sosyal hizmet eğitim/öğretiminde kalite güvence sistemi ve akreditasyon standartlarına ilişkin bir model çerçeve önerisi. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 28(1), 151-168.
- Zaki Fouad Mohamed, T., Chang, C. H. ve Huang, Y. C. (2021). AACSB assurance for STUST quality and competitiveness: Balanced scorecard roadmap. *Journal of International Education in Business*, 14(2), 320-337.

Etik kurul onayı

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Etik Kurulu’ndan 28.04.2022 tarih ve E-86837521-050.99-199263 Etik Kurul sayı numarasıyla etik kurul onayı alınmıştır.

Araştırmacıların katkı oranı beyanı

Yazarlar çalışmaya eşit oranda katkı sağlamıştır.

Çıkar çatışması beyanı

Araştırma herhangi bir kurum, kişi veya kuruluş ile herhangi bir potansiyel çıkar çatışmasına sebep olmamıştır.